

TEM-analyyseja • 76/2017

Nuorten ja nuorten aikuisten työelämä ja sen ulkopuolisuus

Johanna Alatalo – Erno Mähönen – Heikki Räisänen

ISSN 1797-5271
ISBN 978-952-327-211-8

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Nuorten ja nuorten aikuisten työelämä ja sen ulkopuolisuus

Johanna Alatalo – Erno Mähönen – Heikki Räisänen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Economic Affairs and Employment

Email: etunimi.sukunimi@tem.fi

Helsinki, tammikuu 2017

JOHANNA ALATALO – ERNO MÄHÖNEN – HEIKKI RÄISÄNEN: NUORTEN JA NUORTEN AIKUISTEN TYÖELÄMÄ JA SEN ULKOPUOLISUUS

Tiivistelmä: Tässä kuvailevassa tilastoanalyysissä tarkastellaan nuorten ja nuorten aikuisten työelämää ja sen ulkopuolisuutta. Tarkasteltavina kohderyhminä ovat 15–24-vuotiaat nuoret sekä joiltain osin nuoret aikuiset 34-vuotiaisiin saakka.

Käsiteltävät kysymykset ovat nuorten työllisyys ja työsuhteiden kesto, nuorten työmarkkinoiden ala- ja ammattikohtainen kehitys, nuorten työolot, nuorten työnhakijoiden ammatit, nuorten työttömyys sekä työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret.

Nuorten ja nuorten aikuisten työelämää osallistuminen on muuttunut monin tavoin 2000-luvulla. Finanssikriisin jälkeen työllisyysasteet ovat laskeneet kaikkien nuorimpia ikäryhmiä lukuun ottamatta. 20–24-vuotiailla miehillä on aleneva työllisyysasteen trendi, naisilla sen sijaan ei ole. Työlliset naiset osallistuvat työllisiä miehiä yleisemmin koulutukseen. Nuorten voimassa olevat työsuhteet ovat yleensä lyhytkestoisia; suomalaisten nuorten työsuhteet ovat kansainvälisestikin lyhytkestoisiin töihin painottuvia.

Nuorten ja nuorten aikuisten on työelämässä entistä vaikeampaa päästä ylempään toimihenkilöasemaan. Nuorten aikuisten asema työmarkkinoilla on kokonaisuutena heikentynyt pitkittyneen taantuman aikana suhteessa vanhempiin ikäryhmiin. 25–34-vuotiaiden miesten osuus työntekijäammateissa ja epäitsenäisissä toimihenkilöammateissa kasvaa. Ikäryhmän osuus on laskenut informaatio- ja viestintäalalla ja kasvanut mm. kaivostoiminnassa, rakentamisessa, rahoitus- ja vakuutustoiminnassa sekä sähkö-, kaasun ja lämpöhuollossa. Työmarkkina-aseman heikentyminen näkyy tutkimusten mukaan myös tuloissa.

Työssä käyvät nuoret kokevat työelämänsä vanhempia yleisemmin laadukkaaksi. Kokemukset ovat muuttuneet myönteisemmiksi vanhempia ikäryhmiä nopeammin. Vain työn autonomiassa nuoret jäävät vanhempia ikäryhmiä jälkeen. 20–24-vuotiaat ovat usein ammattiin luokittelemattomia työnhakijoita. Rakennus-, korjaus- ja valmistustyön ammattien osuus on suurin, mutta myös palvelu- ja myyntityön ammatti on yli 20 %:lla ikäryhmän työnhakijoista. Viisi vuotta vanhemmassa ikäryhmässä asiantuntija-ammattien osuus on suurempi.

Finanssikriisin jälkeen nuorten työttömyys on kasvanut, miehillä naisia voimakkaammin. Nuorisotyöttömyys on kääntynyt jo laskuun, mutta pitkäaikaistyöttömyys kasvaa myös nuorilla.

Työn, koulutuksen ja asevelvollisuutta suorittavien ulkopuolinen ns. NEET-nuorten ryhmä on kasvanut vuoden 2010 jälkeen muilla paitsi 15–19-vuotiailla. Etenkin 20–24-vuotiaiden miesten NEET-aste on kasvanut. Nuorten miesten koulutus on heikompi kuin naisten, mikä osaltaan selittää eroa.

Asiasanat: nuoret, nuoret aikuiset, työllisyys, ammattiasema, työmarkkinat, työolot, työttömyys, ulkopuolisuus (NEET)

Abstract: This descriptive analysis of statistical nature discusses working life and being outside of it for young people and young adults. The target groups of the analysis are young people aged 15-24 and for some part, young adults up to the age of 34.

The issues discussed are employment and job tenure, the occupational and branch level developments in the labour market, working conditions, occupations of job-seekers, unemployment and those outside of employment and education or training, all focused on young people.

Participation in the working life has been changed in many respects in the 2000s for young people and young adults. After the financial crisis, employment rates have decreased, with the exception of the youngest cohorts. Males aged from 20 to 24 have a decreasing trend in the employment rate, but females do not. Employed young women participate more often in education compared to employed young men. The average job tenure for young people is usually low; the emphasis of Finnish young people's jobs is in the short duration, also in international comparison.

It is more difficult for young people and young adults to get into a salaried professional position than before. The labour market position of young adults has worsened as a whole during the prolonged recession period in comparison to older cohorts. The share of 25-34-year-old men in the positions of workers and dependent clerical workers is increasing. The share of these cohorts has decreased in the field of information and communication, and increased in mining, construction, finance and insurance as well as in electrical, gas and heating services. According to academic studies, the deteriorating labour market positions are also visible in terms of income.

Employed young people consider their working life more of high quality than older cohorts. The experiences have changed into a positive direction more rapidly than for older cohorts. Only in terms of work autonomy young people are behind older cohorts. Job-seekers aged between 20 and 24 are often unclassified in terms of occupation. The highest share of occupations are found in construction, repair and manufacturing work, while also service and sales occupations are found for over 20 per cent of the job-seekers in the cohort. For the five years older cohort, the share of expert occupations is higher.

After the financial crisis, unemployment for young people has increased, more heavily for males than for females. Youth unemployment has already turned downwards, but long-term unemployment is rising for young people, as well.

The so called NEET group, i.e. those not in employment, education or training or conscripts, has increased after 2010 for the young cohorts except those aged from 15 to 19. The NEET rate for 20 to 24 year-old males has increased especially significantly. The educational attainment of young males is not as good as for females, which explains the difference for its part.

Key words: young people, young adults, employment, occupational status, labour market, working conditions, unemployment, outsiders (NEET)

Sisällys

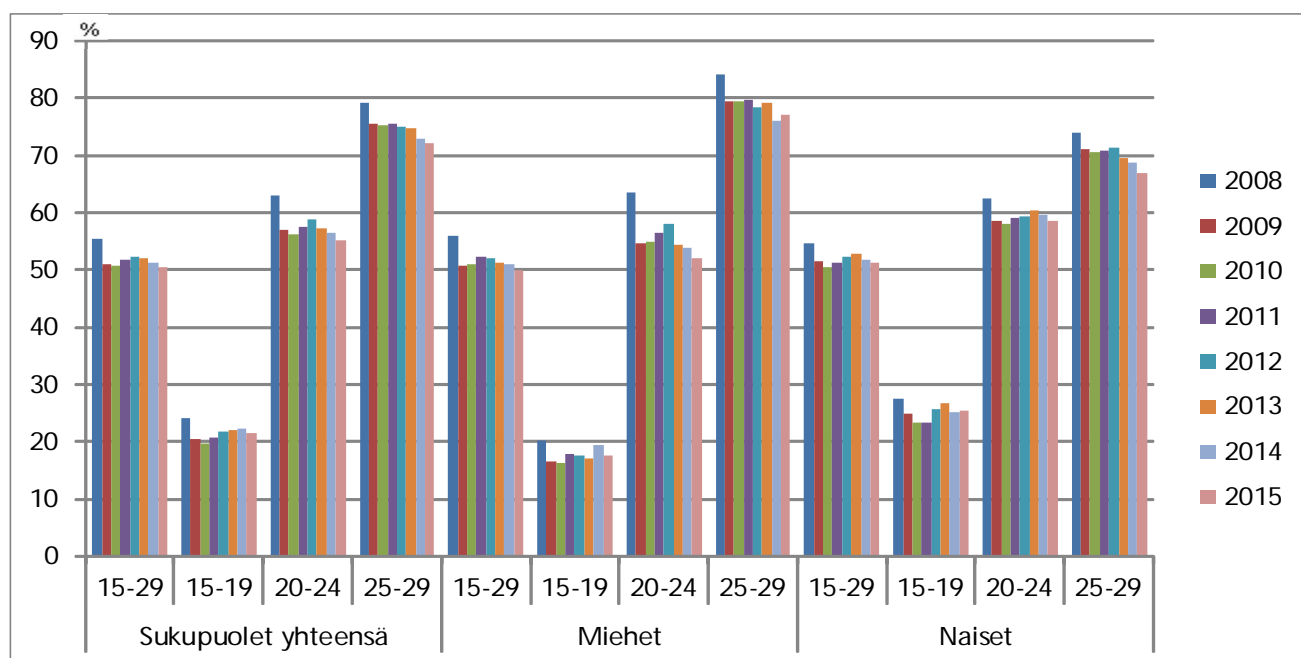
1. TYÖLLISYYSSASTEET JA TYÖSUHTEIDEN KESTO NUORILLA JA NUORILLA AIKUISILLA	6
2. NUORTEN TYÖMARKKINAT – ALA- JA AMMATTIKOHTAINEN KEHITYS	9
3. NUORTEN TYÖOLOT	14
4. MISSÄ AMMATEISSA ON ENITEN NUORIA TYÖNHAKIJOITA?	16
5. NUORTEN TYÖTTÖMYYS	18
6. TYÖN JA KOULUTUKSEN ULKOPUOLELLA OLEVAT NUORET	20
7. YHTEENVETO	23
<i>LÄHTEET</i>	25
<i>LIITTEET</i>	26
<i>TEM-ANALYYSEJA -VERKKOJULKAISUSARJASSA AIEMMIN ILMESTYNYT</i>	29

Tässä analyysissä käsitellään nuorten työllisyyttä, työmarkkinoita ja työelämää, nuorten ammatteja sekä työn ja koulutuksen ulkopuolisia nuoria. Tarkasteluun on koottu viimeisimpiä saatavilla olleita tietoja, joitain hieman pidemmältä aikaperiodilta. Varsinaisen nuorten (15–24-vuotiaat) ikäryhmien lisäksi tarkastelussa ovat osin myös nuoret aikuiset aina 34-vuotiaisiin saakka.

1. TYÖLLISYYSSASTEET JA TYÖSUHTEIDEN KESTO NUORILLA JA NUORILLA AIKUISILLA

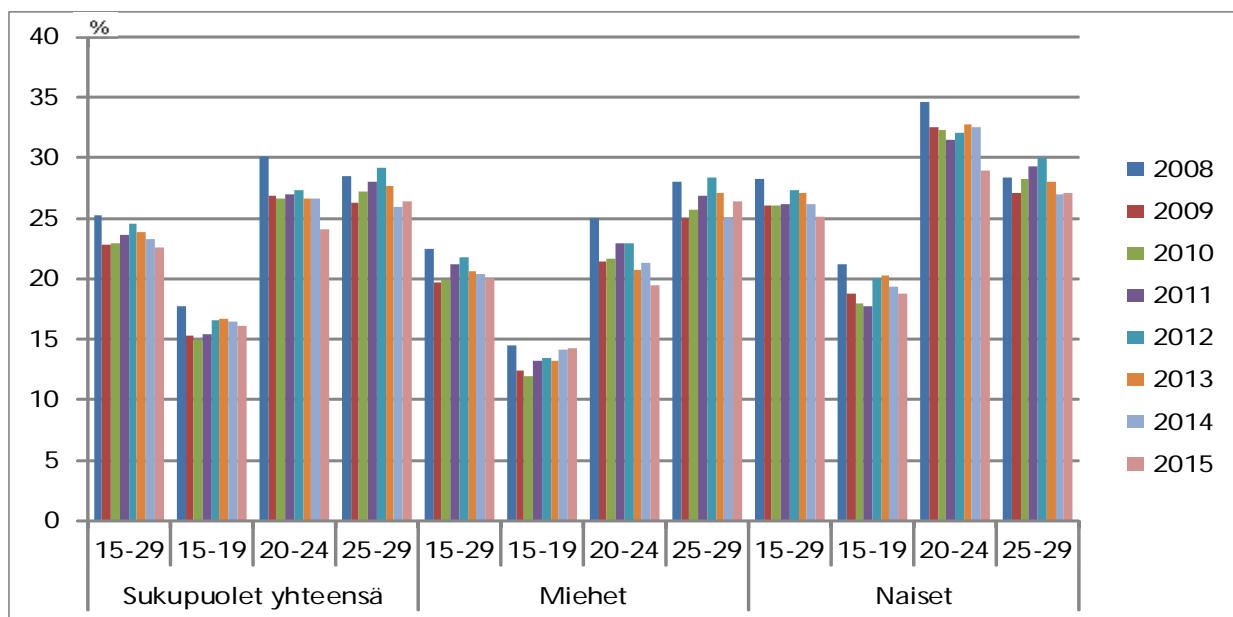
Vuoden 2008 jälkeen työllisyysasteet¹ ovat laskeneet kaikissa nuorten ikäryhmissä. Työllisyysasteen laskua on tapahtunut viime vuosina oikeastaan kaikissa muissa nuorten ja nuorten aikuisten ikäryhmissä paitsi 15–19-vuotiailla. 25–29-vuotiailla on selkeä aleneva työllisyystrendi, myös 20–24-vuotiailla trendi on ollut viimeiset kolme vuotta aleneva. 25–29-vuotiailla työllisyysasteet ovat kuitenkin edelleen vuonna 2015 joitain prosenttiyksikköjä korkeampia kuin 15–24-vuotiaalla väestöllä keskimäärin. 15–19-vuotiailla naisten työllisyysasteet ovat melko reippaasti korkeampia kuin miehillä, tilanne 20–24-vuotiailla on myös muuttunut melko paljon naisten eduksi tarkasteluperiodilla. Tämänikäisten miesten työllisyysaste on laskenut kolme vuotta peräkkäin, kun naisilla kehityskuva on melko tasainen. 25–29-vuotiailla miehillä työllisyys on samanikäisiä naisia selvästi korkeampi.

Kuvio 1. Työllisyysasteet 15–29-vuotiailla v. 2008–2015

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

¹ Työllisyysaste tarkoittaa työllisten osuutta vastaavasta väestöstä. Tämä on ns. standardityöllisyysaste. Se voidaan myös muuttaa kuvaamaan koko-aikatyöllisyyttä, ns. koko-aikaekvivalentiksi työllisyysasteeksi.

Kuvio 2. Työllisistä nuorista ja nuorista aikuisista koulutukseen osallistuvat, %

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Kun tarkastellaan niitä työllisiä, jotka osallistuvat joko tutkintotavoitteiseen tai kurssimuotoiseen koulutukseen, on tarkasteltavien ikäryhmien välillä melko suuria eroja. 15–19-vuotiaat työlliset osallistuvat koulutukseen vähiten. Naisten osallistuminen on selvästi yleisempää kuin miesten, erityisen suuri ero on 20–24-vuotiailla, kymmenen prosenttiyksikköä. Siis peräti kymmenen työssä olevaa naista enemmän sataa kohti työssä oleviin miehiin nähden osallistuu samalla koulutukseen. 25–29-vuotiailla sukupuolten osallistumisero työllisten ryhmässä ei ole enää olennainen. Viime vuosina työllisten koulutukseen osallistuminen nuorissa ikäryhmissä näyttää jossain määrin vähentyneen.

Työsuhteiden kesto

Työsuhteiden kestoa voidaan arvioida voimassa olevien työsuhteiden keskimääräisellä kestolla sekä kestojen jakaumien tarkastelulla². Keskimääräinen kesto on nuorilla ikäryhmillä alhainen. 15–19-vuotiailla työsuhteet painottuvat kesä- ja sesonkitöihin ja mukana on vielä melko vähän työmarkkinoille pysyvämmiin tulleita. 20–24-vuotiaiden ryhmässä tilanne on jo toisenlainen ja keskimääräinen kesto nousee yli kaksinkertaiseksi. Keskimääräiset kestot kasvavat iän karttuessa. Miesten työsuhteiden keskikestot ovat 20–24-vuotiaista alkaen korkeampia kuin naisten.

² Työsuhteiden kestoa voidaan arvioida keskimääräisellä voimassa olevien työsuhteiden kestolla (average job tenure) tai tarkastella voimassa olevien työsuhteiden jakaumaa eri kestoluokkiin. Ei ole yksiselitteistä, mikä on hyvä tai optimaalinen työsuhteiden keskimääräinen kesto: keston nousu voi liittyä taantumaan, rekrytoinnin supistumiseen ja määräaikaisten töiden lopettamiseen, keston lasku voi koostua lisääntyneestä lyhytaikaisten työsuhteiden dynamiikasta. Ilmeisesti optimaalista olisi tilanne, jossa on runsaasti eri kestoisia työsuhteita, sekä talouden uudistumisen edellyttämiä uusia työsuhteita että osaamisen kehittymisen ja tuottavuuden kasvun edellyttämiä pitkiä työsuhteita. Myöskään tilanne, jossa lyhytkestoinen dynamiikka koostuu lähinnä vain nuorista, ei ole koko työmarkkinoiden kannalta suotuisa.

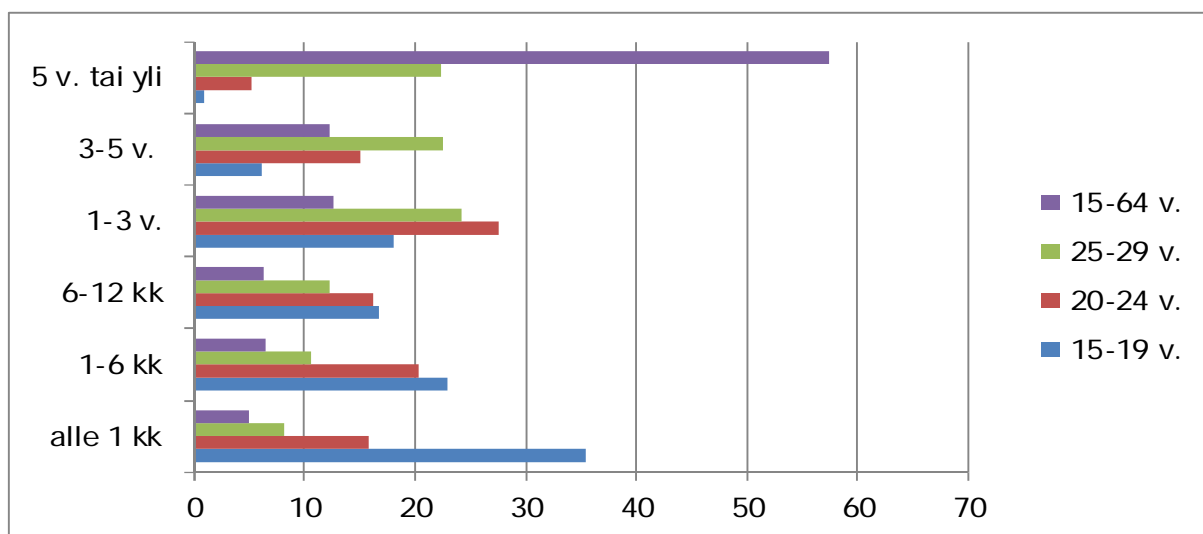
Taulukko 1. Keskimääräinen työsuhteiden kesto eräissä nuorissa ikäryhmissä vuonna 2015

ryhmä	työsuhteen kesto keskimäärin
15–19 v., kaikki	0,7
15–19 v., miehet	0,7
15–19 v., naiset	0,7
20–24 v., kaikki	1,5
20–24 v., miehet	1,6
20–24 v., naiset	1,4
25–29 v., kaikki	2,8
25–29 v., miehet	3,1
25–29 v., naiset	2,5
30–34 v., kaikki	4,9
30–34 v., miehet	5,2
30–34 v., naiset	4,6
kaikki ikäryhmät 15–64 v. yhteensä	9,9

Lähde: OECD, statistics

Toinen tapa tarkastella työsuhteiden kestoja on jakaumien havainnointi. Lyhytkestoisimpien, alle 12 kk kestoisten työsuhteiden osuus laskee siirryttäessä kaikkein nuorimmista ikäryhmistä vanhempiin. Nuorten ja nuorten aikuisten ikäryhmissä 15–29 v. pidemmät työsuhteet ovat pääsääntöisesti sitä yleisempiä, mitä vanhemmasta ikäryhmästä on kyse. Koko 15–64-vuotiaiden ryhmässä vähintään viisi vuotta kestäneet työsuhteet ovat yleisimpiä.

On luontevaa, että iso osa työsuhteiden dynamiikasta koostuu nuorista ikäryhmistä, jotka tekevät usein lyhytkestoisia töitä ja vaihtavat työpaikkaa muita herkemmin. Tämä liittyy myös työmarkkinoille kiinnittymiseen. Nuorten lyhyemmät ja vanhempien pidemmät työsuhteet liittyvät myös työpaikan vaihtamisen kustannuksiin: nuorilla vaihtokustannus on vähäinen, koska yrityskohtaista erityisosaamista ei ole ehtinyt paljon karttua ja palkkakin on alhaisempi. Vanhemmilla työntekijöillä pitkissä työsuhteissa on kertynyt erityisosaamista ja palkka on korkeampi.

Kuvio 3. Työsuhteiden keston jakaumia eri ikäryhmissä vuonna 2015, % kaikista ikäryhmän työsuhteista

Lähde: OECD, statistics

Myös kansainvälisesti Suomen nuorten (15–24-vuotiaat) työsuhteet painottuvat melko voimakkaasti alle 12 kuukauden keston. Suomessa tällaisia työsuhteita oli v. 2015 58 %:lla nuorista, kun OECD:n keskiarvo on 49,1 %. Euroopan OECD-maista vain Espanjassa ja Ruotsissa osuus on korkeampi. Nuorista miehistä Suomessa tällaisia työsuhteita on 56,2 %:lla, OECD:n keskiarvo on 47,8 %. Nuorilla naisilla osuus on Suomessa 59,5 %, OECD:n keskiarvo on 50,6 %. (OECD Employment Outlook 2016, 230-2).

2. NUORTEN TYÖMARKKINAT – ALA- JA AMMATTIKOHTAINEN KEHITYS

Keskeiset tulokset:

- Nuorten aikuisten on ollut finanssikriisin jälkeen entistä vaikeampi päästä työelämässä ylemmän toimihenkilöasemaan
- 25–34-vuotiaiden miesten osuus työntekijäammateissa sekä epäitsenäisissä toimihenkilöammateissa kasvaa
- Nuoret ja nuoret aikuiset eivät karta perinteisinä pidettyjä toimialoja – päinvastoin

Nuorten (tässä 18–24 v.) sekä nuorten aikuisten (tässä 25–34 v.) asettuminen työmarkkinoille on viimeisen kymmenen vuoden aikana muuttunut verrattain vähän, kun tarkastellaan sijoittumista eri toimialoille. Käsitys, jonka mukaan nuorten osuus perinteisinä pidetyillä toimialoilla olisi vähenemässä, ei tilastojen valossa pidä paikkaansa. Ennemminkin työelämään siirtymää tekevien nuorten aikuisten ryhmässä on havaittavissa päinvastaista kehitystä.

Sen sijaan nuorten aikuisten sosioekonomisessa asemassa on tapahtunut suuria muutoksia sitten finanssikriisin alun: **entistä harvempi nuori aikuinen työskentelee ylempänä toimihenkilönä. Sen sijaan entistä useampi työntekijäasemassa oleva tai epäitsenäistä toimistotyötä tekevä alempi toimihenkilö on nuori aikuinen.**

Taulukko 2. Nuorten aikuisten (25–34-v.) osuus koko joukosta sosioekonomisen ryhmän mukaan³

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Yhteensä	12.3 %	12.4 %	12.7 %	12.8 %	12.7 %	12.7 %	12.6 %	12.7 %
1 Yrittäjät	9.4 %	9.6 %	9.8 %	10.1 %	10.3 %	10.6 %	10.7 %	10.7 %
10 Maa- ja metsätalousyrittäjät	7.4 %	7.2 %	7.4 %	7.5 %	7.3 %	7.3 %	7.3 %	7.6 %
20 Yrittäjät, ei maa- ja metsätalous	10.1 %	10.4 %	10.7 %	10.9 %	11.2 %	11.4 %	11.5 %	11.4 %
3 Ylemmät toimihenkilöt	16.1 %	16.3 %	16.5 %	15.9 %	16.0 %	15.4 %	14.9 %	14.6 %
31 Johtotehtävissä toimivat yl. toimihenk.	8.2 %	8.2 %	8.4 %	8.2 %	6.1 %	6.2 %	6.1 %	5.5 %
32 Suunnittelu- ja tutkimusteht. toimivat yl. t.	21.4 %	21.6 %	21.6 %	20.7 %	18.8 %	18.2 %	17.6 %	17.2 %
33 Opetustehtävissä toimivat yl. toimihenkilöt	15.8 %	15.7 %	15.8 %	15.2 %	15.2 %	14.6 %	14.5 %	14.2 %
34 Muut ylemmät toimihenkilöt	17.8 %	18.3 %	18.8 %	18.4 %	19.4 %	18.5 %	17.6 %	17.3 %
4 Alemmat toimihenkilöt	18.0 %	18.3 %	18.6 %	18.7 %	18.6 %	18.6 %	18.4 %	18.5 %
41 Työnjohtotehtävissä toimivat al. toimihenk.	16.9 %	17.3 %	17.6 %	17.5 %	16.5 %	16.4 %	16.6 %	17.1 %
42 Itsenäistä toimistotyötä tekevät al. toimih.	18.1 %	18.5 %	18.9 %	19.4 %	19.0 %	18.6 %	18.5 %	18.7 %
43 Epäitsenäistä toimistotyötä tekevät al. t.	20.8 %	21.3 %	21.2 %	21.6 %	21.2 %	23.8 %	23.6 %	23.2 %
44 Muut alemmat toimihenkilöt	18.1 %	18.2 %	18.5 %	18.4 %	18.6 %	18.4 %	18.3 %	18.2 %
5 Työntekijät	16.0 %	16.3 %	16.8 %	17.1 %	17.4 %	17.4 %	17.5 %	17.8 %
51 Maa- ja metsätaloustyöntekijät	14.8 %	14.5 %	14.9 %	15.7 %	15.3 %	15.2 %	15.6 %	16.4 %
52 Teollisuustyöntekijät	15.9 %	16.2 %	16.5 %	16.7 %	16.9 %	16.9 %	16.9 %	17.0 %
53 Muut tuotantotyöntekijät	16.7 %	16.9 %	17.5 %	17.8 %	18.7 %	18.4 %	18.6 %	18.9 %
54 Jakelu- ja palvelutyöntekijät	15.8 %	16.3 %	16.9 %	17.4 %	17.5 %	17.8 %	18.0 %	18.4 %
6 Opiskelijat	12.9 %	13.0 %	12.7 %	13.3 %	13.7 %	13.8 %	14.0 %	14.5 %
7 Eläkeläiset	1.1 %	1.1 %	1.1 %	1.1 %	1.1 %	1.1 %	1.1 %	1.1 %
8 Muut (varusmiehet ja työttömät)	14.7 %	14.4 %	15.7 %	17.1 %	16.4 %	16.5 %	16.8 %	17.6 %
9 Tuntematon	17.8 %	18.2 %	18.5 %	18.5 %	18.0 %	19.2 %	19.1 %	18.8 %

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

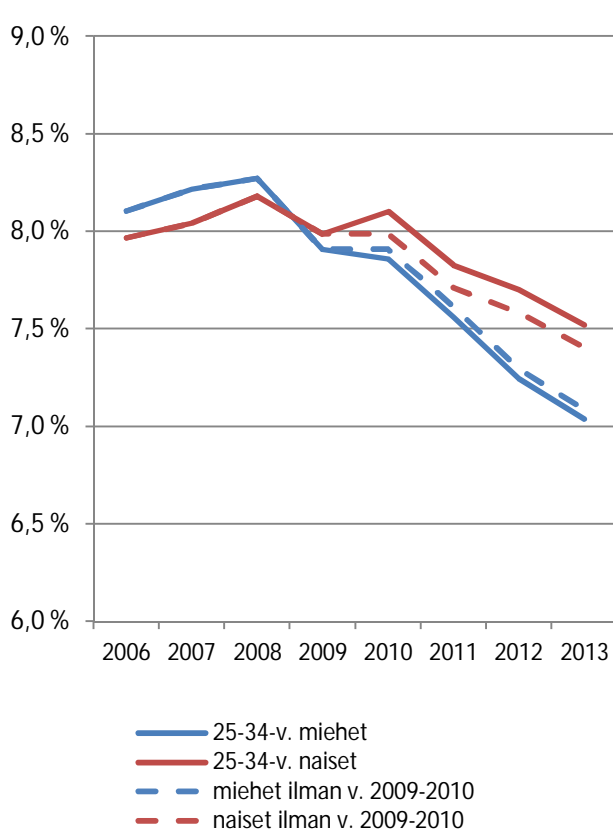
Nuorten aikuisten aseman menetys ylempien toimihenkilöiden joukossa koskee sekä nuoria miehiä että naisia. Johtavassa asemassa työskentelevien nuorten aikuisten osuus on supistunut sekä miehillä että naisilla samassa määrin: 25–34-vuotiaat miehet edelleen päätyvät useammin johtavaan asemaan kuin samanikäiset naiset. Sen sijaan pudotus suunnittelu- ja tutkimustyötä tekevissä ylemmissä toimihenkilöammateissa koskee lähinnä nuoria miehiä, ei niinkään naisia. Nuorten miesten menettäessä asemaansa sukupuolierot nuorten aikuisten joukossa ovat samalla kaventuneet tässä ryhmässä. Hyötyjiä eivät kuitenkaan ole olleet nuoret naiset, vaan pikemminkin vanhemmat ikäluokat. Ylempien toimihenkilöammattien osuus on kasvanut melko tasaisesti yli 45-vuotiaiden joukossa.

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston sosioekonomisen aseman luokat ovat jossain määrin muuttuneet vuosien 2009 ja 2010 välillä. Tämä voi selittää osan nuorten asemassa tapahtuneesta muutoksesta erityisesti johtoa lähellä olevissa tehtävissä, muttei kokonaan. Tilastoista on havaittavissa, että nuorten työmarkkina-asema alkoi selvästi muuttua jo finanssikriisin alettua: vuosien 2008 ja 2009 välillä näkyi selkeä muutos. Jälkikäteen on vaikea arvioida, mikä osuus muutoksesta johtuu tilastointikäytännöistä, ja mikä on aitoa muutosta. Ei olisi yllättävää, jos tilanne muuttuisi nopeasti finanssikriisin puhjettua. Joka tapauksessa muutossuunta pysyy samana, vaikka vuosien 2009 ja 2010 välinen muutos poistettaisiin aineistosta.

³ Tummanvihreä väri viittaa selkeään kasvuun. Vaaleanpunainen viittaa lievään vähenemiseen ja vaaleanvihreä lievään kasvuun.

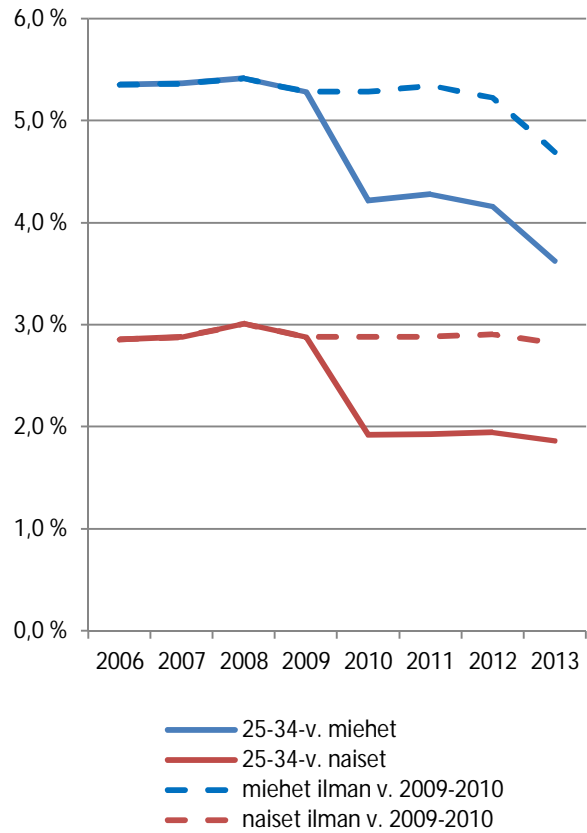
⁴ Tilastointi muuttunut. Eräät ammatit ovat siirtyneet toisiin luokkiin.

Kuvio 4. Nuorten aikuisten osuus yleemmistä toimihenkilöistä⁵

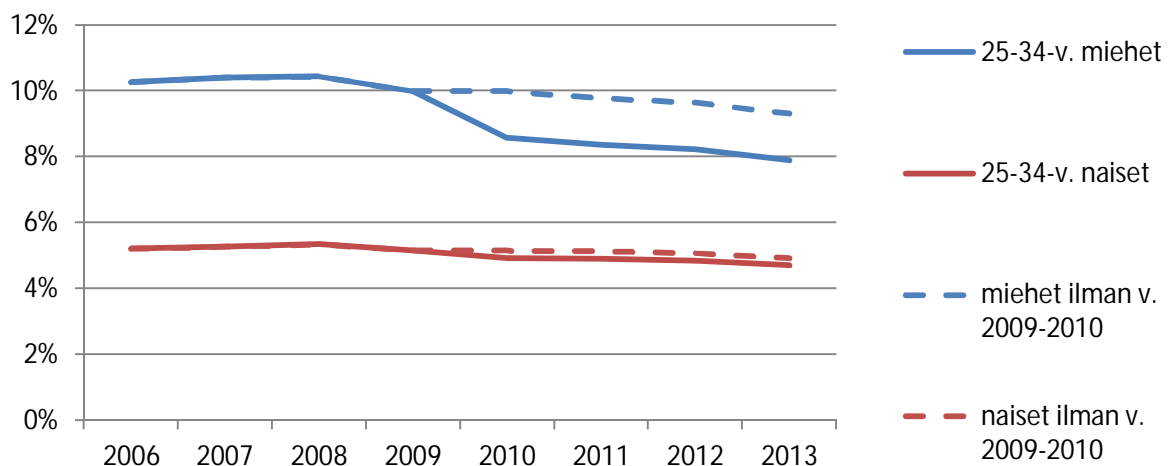
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Kuvio 5. Nuorten aikuisten osuus johtotehtävissä toimivista yleemmistä toimihenkilöistä

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Kuvio 6. Nuorten aikuisten osuus johto-, suunnittelu- tai tutkimustehtävissä toimivista yleemmistä toimihenkilöistä

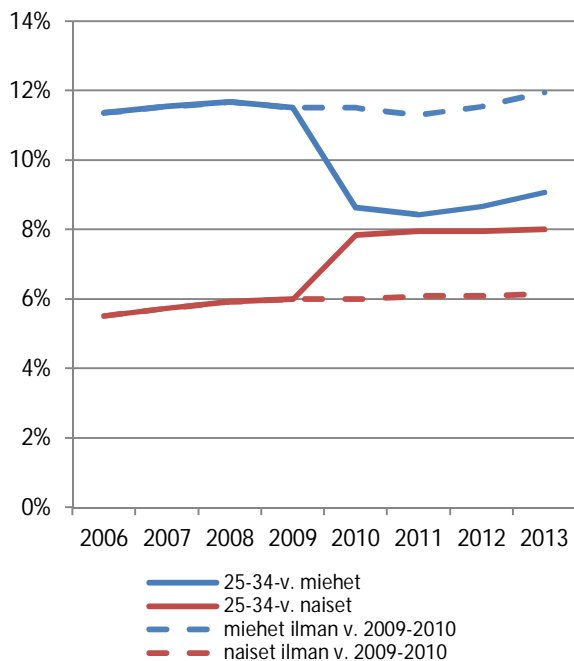
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

⁵ Katkoviivalla versio, josta on poistettu vuosien 2009–2010 välillä tapahtunut muutos. Osa muutoksesta vuosien 2009 ja 2010 välillä selittyy tilastointitavan muutoksella. Kuvaajat on muodostettu yhdistämällä kaksi erillistä aikasarjaa toisiinsa.

Siinä missä kehitys ylemmissä toimihenkilöammateissa on ollut kutakuinkin samansuuntaista 25–34-vuotiailla miehillä ja naisilla, eroaa kehitys merkittävästi alemmien toimihenkilöiden ja työntekijäammattien osalta. Nuorten naisten osuus työnjohtotehtävissä toimivissa alemmissa toimihenkilöissä on kasvanut selkeästi samalla kun nuorten miesten osuus on supistunut. Tältä osin sukupuolierot ovat kaventuneet merkittävästi. Muutos tapahtui kuitenkin lähinnä vuosien 2009 ja 2010 välillä, jolloin se voi selittyä osittain tilastointitavan muutoksella. **Nuorten miesten osuus on taas kasvanut selvästi työntekijäammateissa sekä epäitsenäistä toimistotyötä tekevien alemmien toimihenkilöiden joukossa.** Epäitsenäistä toimistotyötä tekevien osalta sukupuolierot ovat jossain määrin kaventuneet nuorten aikuisten joukossa, mutta työntekijäammateissa nuorten miesten osuus on sen sijaan kasvanut entisestään.

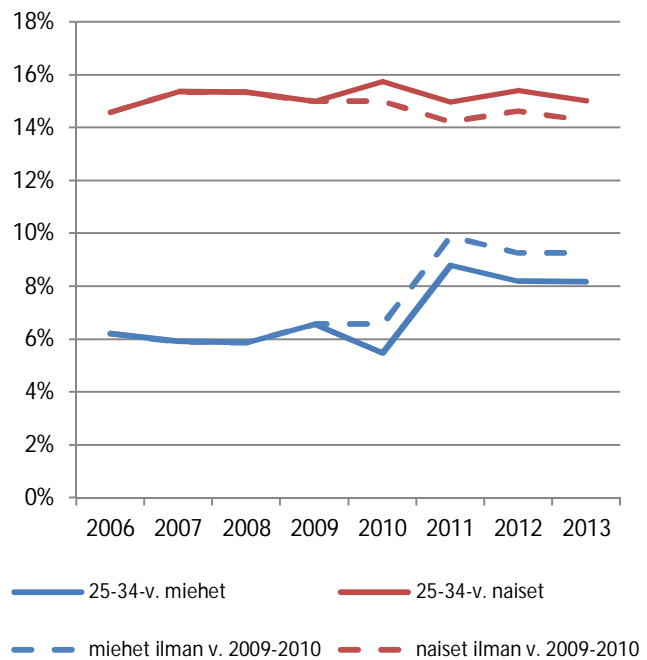
25–34-vuotiaiden miesten osuus on lisäksi kasvanut opiskelijoiden joukossa, mikä on lähentynyt nuorten naisten osuutta. Nuorten aikuisten osuus yrittäjistä on kasvanut maltillisesti kummankin sukupuolen osalta.

Kuvio 7. Nuorten aikuisten osuus työnjohtotehtävissä toimivista alemmista toimihenkilöistä

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Kuvio 8. Nuorten aikuisten osuus epäitsenäistä toimistotyötä tekevästä alemmista toimihenkilöistä

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Sosioekonomisen aseman lisäksi muutoksia on tapahtunut myös nuorten aikuisten sijoittumisessa eri toimialoille. **25–34-vuotiaiden osuus informaatio- ja viestintäalalla (sis. mm. it-alan, median ja teknisen viestinnän, muttei organisaatioviestintää) on pudonnut 34 prosentista 27 prosenttiin.** Samaan aikaan heidän osuutensa on kasvanut kaivostoiminnassa ja louhinnassa, rakentamisessa, rahoitus- ja vakuutustoiminnassa sekä sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollossa, mutta vähentynyt hieman koulutuksessa.

Näiden tilastojen valossa väite siitä, että nuoret aikuiset karttaisivat perinteisinä pidettyjä aloja, ei selvästikään pidä paikkaansa.

Informaatio- ja viestintäalan kohdalla näyttää siltä, että alalle massoittain nuorena siirtynyt ikäluokka on ikääntynyt yli 34 vuoden ikään, eikä alalle ole tullut nuoria sisään samassa määrin kuin vielä kymmenen vuotta sitten.

Muutokset nuorten aikuisten toimialoittaisessa työllisyydessä ovat olleet sukupuolittain tarkasteltuna pitkälti samansuuntaisia, vaikka tietyt alat ovatkin selkeästi miesvaltaisia, ja tietyt naisvaltaisia. Nuorten naisten osuus on kasvanut erityisesti rahoitus- ja vakuutusallalla, kun taas miesten miesvaltaisilla aloilla (mm. rakentaminen). Sukupuolittain poikkeavana kehityksenä todettakoon, että nuorten miesten osuus on kasvanut hallinto- ja tukipalvelutoiminnoissa nuorten naisten ohi.

Nuoremman ikäryhmän, 18–24-vuotiaiden, on taas pysynyt vakaampana. Heidän osuutensa on laske-
nut selvästi hallinto- ja tukipalveluissa työskentelevissä, sekä jonkin verran teollisuudessa, mutta muilta
osin erityisen merkittäviä muutoksia ei ole tapahtunut.

Taulukko 3. Nuorten aikuisten (25–34-v.) osuus koko ryhmästä toimialoittain⁶

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Yhteensä	21.7 %	22.1 %	22.3 %	22.3 %	22.2 %	22.0 %	22.0 %	22.0 %
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	12.3 %	12.5 %	12.9 %	13.0 %	13.1 %	13.4 %	13.9 %	14.3 %
B Kaivostoiminta ja louhinta	18.9 %	21.4 %	22.4 %	23.3 %	23.7 %	25.6 %	26.4 %	26.4 %
C Teollisuus	23.3 %	23.5 %	23.1 %	22.7 %	22.3 %	21.7 %	21.3 %	21.0 %
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliike- toiminta	15.5 %	16.6 %	18.0 %	19.5 %	20.7 %	21.9 %	21.9 %	22.0 %
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuol- to ja muu ympäristön puhtaanapito	18.8 %	19.9 %	20.1 %	20.4 %	20.8 %	20.9 %	20.8 %	21.5 %
F Rakentaminen	20.2 %	21.1 %	21.8 %	22.5 %	22.8 %	23.3 %	23.7 %	24.3 %
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	24.3 %	24.7 %	25.0 %	25.0 %	24.8 %	24.5 %	24.6 %	24.5 %
H Kuljetus ja varastointi	20.8 %	21.3 %	21.6 %	21.7 %	21.7 %	21.6 %	21.5 %	21.7 %
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	24.7 %	24.8 %	24.9 %	25.0 %	24.7 %	24.7 %	24.8 %	25.5 %
J Informaatio ja viestintä	34.3 %	34.3 %	33.4 %	31.9 %	30.5 %	29.1 %	27.8 %	26.9 %
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	21.5 %	23.0 %	23.7 %	24.2 %	24.7 %	24.8 %	24.8 %	24.9 %
L Kiinteistöalan toiminta	13.3 %	13.3 %	13.7 %	14.1 %	14.7 %	14.7 %	15.2 %	15.6 %
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	24.9 %	25.7 %	25.5 %	25.6 %	25.6 %	25.5 %	25.8 %	25.8 %
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	23.6 %	23.8 %	24.6 %	25.0 %	24.7 %	24.8 %	25.4 %	25.5 %
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	18.3 %	18.5 %	18.6 %	18.4 %	18.2 %	18.3 %	18.1 %	17.2 %
P Koulutus	21.9 %	21.8 %	21.9 %	21.6 %	21.0 %	20.4 %	19.7 %	19.1 %
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	18.7 %	19.1 %	19.4 %	19.6 %	19.7 %	19.8 %	20.1 %	20.5 %
R Taiteet, viihde ja virkistys	22.9 %	23.4 %	23.7 %	24.3 %	23.8 %	23.2 %	22.9 %	22.6 %
S Muu palvelutoiminta	18.7 %	19.2 %	19.1 %	19.5 %	19.5 %	19.5 %	19.8 %	19.7 %
T Kotitalouksien toiminta työnantajina	16.3 %	16.0 %	15.0 %	19.5 %	16.9 %	26.3 %	19.1 %	20.7 %
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	27.0 %	23.4 %	26.5 %	24.2 %	25.1 %	23.9 %	23.0 %	24.0 %
X Toimiala tuntematon	18.2 %	19.1 %	21.6 %	22.1 %	21.3 %	21.8 %	21.4 %	21.0 %

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

Kokonaisuudessaan vaikuttaa siltä, että nuorten aikuisten (25–34 v.) on ollut viime vuosina aiempaa
vaikeampi päästä työelämässä nopeasti merkittävään asemaan. Erityisesti nuoret miehet päätyvät sel-
västi aiempaa useammin työntekijäasemaan tai epäitsenäiseen toimistotyöhön, ja aiempaa harvemmin

⁶ Tummanpunainen väri viittaa selkeään vähenemiseen, ja tummanvihreä selkeään kasvuun. Vaaleanpunainen viittaa
lievään vähenemiseen ja vaaleanvihreä lievään kasvuun.

korkeaan toimihenkilöasemaan. Myös nuorten naisten osuus johtavassa asemassa toimivista ylemmistä toimihenkilöistä on supistunut selvästi, mutta vastaavasti heidän osuutensa työnjohtotehtävissä työskentelevistä alemmista toimihenkilöistä on kasvanut. Tätä nuoremmat (18–24 v.) ovat pitkälti vielä koulutuksessa, tai muuten hakemassa paikkaansa työmarkkinoilla, eikä heidän asemansa ole muuttunut samassa määrin. Kokonaisuudessaan näyttää siltä, että nuorten – ja erityisesti nuorten miesten – työmarkkina-asema on heikentynyt finanssikriisin aikana. On kuitenkin huomattava, että nuoret miehet päätyvät edelleen keskimäärin nuoria naisia korkeampiin asemiin työelämässä.

3. NUORTEN TYÖOLOJAT

Keskeiset tulokset:

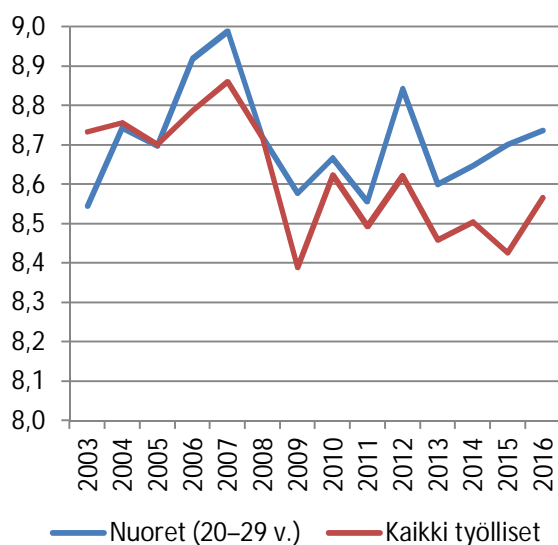
- Työssäkäyvät nuoret kokevat vanhempia työntekijöitä useammin työelämänsä olevan laadukasta
- Nuorten kokemus työnsä laadusta on muuttunut positiivisemmaksi. Kehitys on ollut vanhempia ikäpolvia nopeampaa

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisema työolobarometri on seurannut suomalaisten työoloja vuodesta 1992 alkaen. Työolobarometrin avulla voidaan myös selvittää, miten nuorten työolot ovat muuttuneet viime vuosina.

Tässä on tarkasteltu työolobarometrissa vuosittain kerättäviä työelämän kouluarvosanoja kuvaavia mittareita, joita on neljä kappaletta: työpaikan varmuus, tasapuolinen kohtelu, kannustavuus sekä voimavarat. Näiden lisäksi on tarkasteltu erikseen rakennettua työn autonomia -indikaattoria, johon kuuluu vastaajan näkemys vaikutusmahdollisuuksistaan oman työnsä sisältöön, tekotapaan ja työtahtiin. Indikaattorien tuottamien kouluarvosanojen keskiarvoja on vertailtu 20–29-vuotiaiden ikäryhmän sekä kaikkien vastaajien välillä. Työolobarometrin vastaajat ovat kaikki työllisiä.

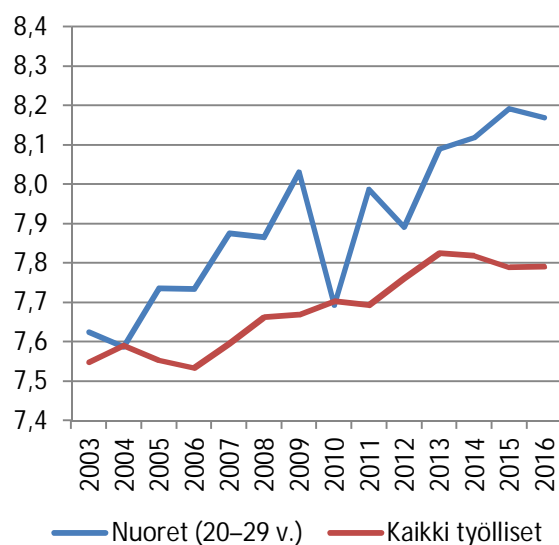
Työelämäindikaattoreiden ollessa erittäin subjektiivisia, on niiden keskinäinen vertailu tulkinnallisesti ongelmallista. Keskeisempää kuin eri mittareiden keskinäinen vertailu, onkin muutos ajassa, sekä ryhmien väliset erot.

Kuvio 9. Työpaikan varmuus -indikaattori

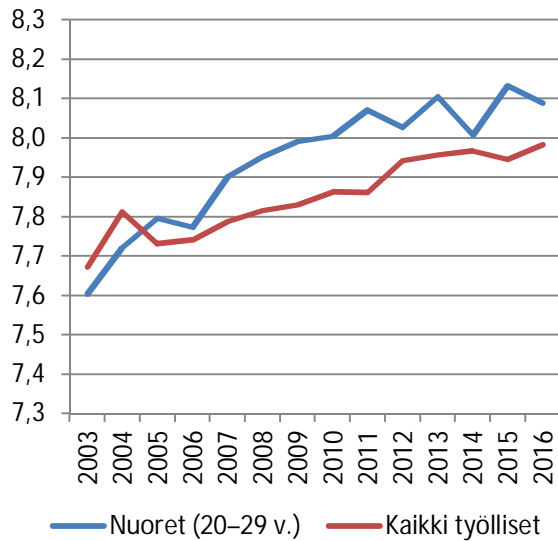
Lähde: TEM, työolobarometri

Kuvio 10. Tasapuolisen kohtelun -indikaattori

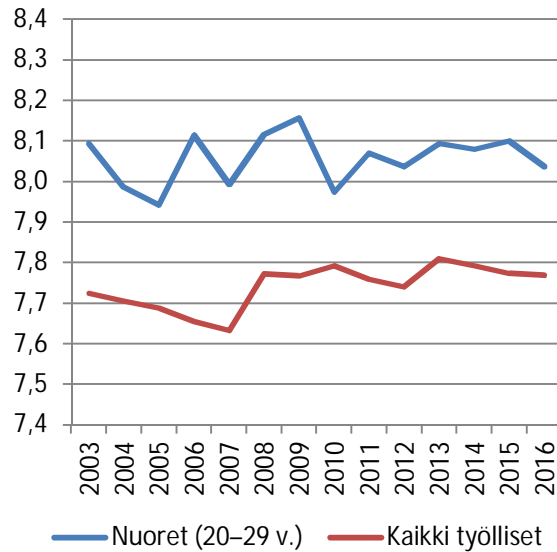
Lähde: TEM, työolobarometri

Kuvio 11. Kannustavuus, innovatiivisuus ja luottamus -indikaattori

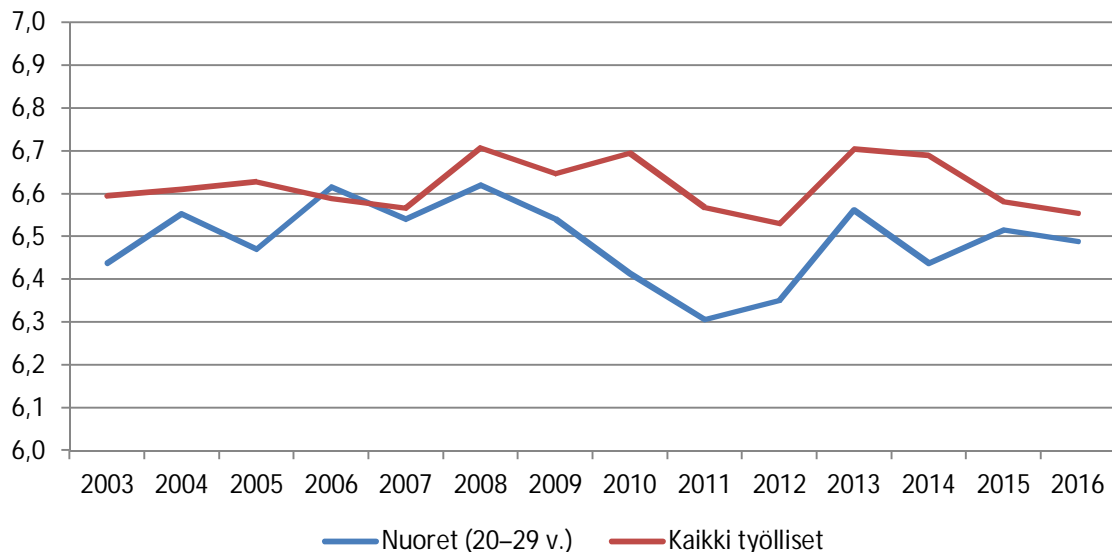
Lähde: TEM, työolobarometri

Kuvio 12. Voimavarat -indikaattori

Lähde: TEM, työolobarometri

Kuvio 13. Työn autonomia -indikaattori (ei kuulu työelämän kouluarvosanojen seurantaan)

Lähde: TEM, työolobarometri

Yllä esitetyistä työelämän laatua mittaavista indikaattoreista voidaan havaita, että nuorten (tässä 20–29-vuotiaiden) työolot ovat hyvät vanhempiin ikäpolviin verrattuna. Ainoastaan työn autonomiassa nuoret jäävät kaikkien työllisten keskiarvon alapuolelle. Lisäksi nuorten työolot ovat myös selvästi parantuneet viimeisen 13 vuoden aikana kahdessa eri osa-alueessa: tasapuolisessa kohtelussa sekä kannustavuus, innovatiivisuus- ja luottamus -indikaattorissa. Näissä osa-alueissa nuorten työolot ovat parantuneet selvästi nopeammin kuin vanhemmilla työntekijöillä keskimäärin.

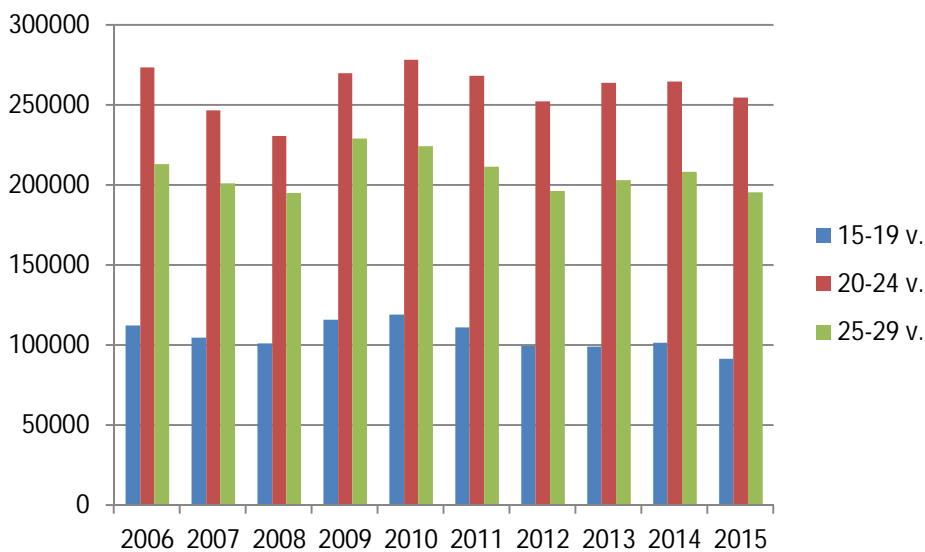
Työelämän laadun sukupuolierot nuorten keskuudessa ovat pysyneet pitkälti muuttumattomina viimeisen 13 vuoden aikana. Nuoret miehet kokevat, että heillä on nuoria naisia enemmän vaikutusvaltaa omaan työhönsä. Lisäksi he kokevat voimavaransa paremmiksi, sekä tulevaisuuden työpaikalla tasapuolisesti kohdelluksi nuoria naisia useammin. Muissa mittareissa ei ole selkeitä eroja sukupuolten välillä.

4. MISSÄ AMMATEISSA ON ENITEN NUORIA TYÖNHAKIJOITA⁷ ?

Julkinen työnvälitys on vain yksi kanava, jonka kautta nuoret hakevat töitä. Etenkin 15–19-vuotiaita on työttöminä työnhakijoina melko vähän; vuonna 2015 hieman alle 10 000. Muutos on silti ollut melko suuri, vuonna 2008 heitä oli hieman yli 5 000. Työnhakijana voi kuitenkin olla nuorikin, olipa koulutuksessa tai ei. 15–19-vuotiaita työnhakijoita on työttömyyksessä ollut noin 100 000 tai hieman enemmän. Määrä on kuitenkin ollut laskemaan päin, ja vuonna 2015 heitä oli työnhakijana noin 91 500.

20–24-vuotiaita on työnhakijoina ollut noin 230 000 - 280 000; lukumäärä on vaihdellut ilman mitään selkeää trendiä. Luvuista ei käy ilmi, kuinka monella on jo jokin ammatillinen tutkinto. 25–29-vuotiaita on ollut työnhakijana 195 000 - 230 000; myös tästä ryhmästä osalla on jo ammatillinen tutkinto ja osuus on oletettavasti suurempi kuin nuoremmissa ikäryhmissä.

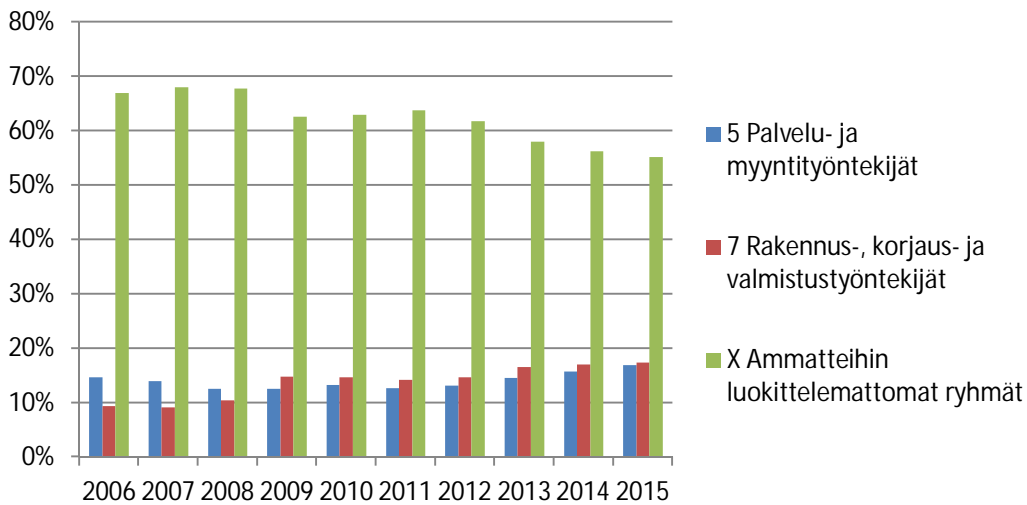
Kuvio 14. 15–29-vuotiaat työnhakijat

Lähde: TEM, työttömyystilasto

Kaikkein nuorimmassa ikäryhmässä suurimmalla osalla ammatillinen tutkinto ja/tai ammatillinen työkokemus vielä puuttuu. Ammattien perusteella nuoret ovat varsin realistisia ja tunnistavat sen, että heillä ei usein vielä ammattia ole (määrittelevät itse kuuluvansa ammatteihin luokittelemattomaan ryhmään). Seuraavaksi yleisimmät ammattiryhmät ovat palvelu- ja myyntityö sekä rakennus-, korjaus- ja valmistustyö, joissa ainakin joihinkin tehtäviin voi päästä ilman ammatillista koulutusta. 15–19-vuotiaista noin 90 % kuuluu johonkin näistä kolmesta ammattiryhmästä; aiempina vuosina osuus on ollut vielä hieman suurempi.

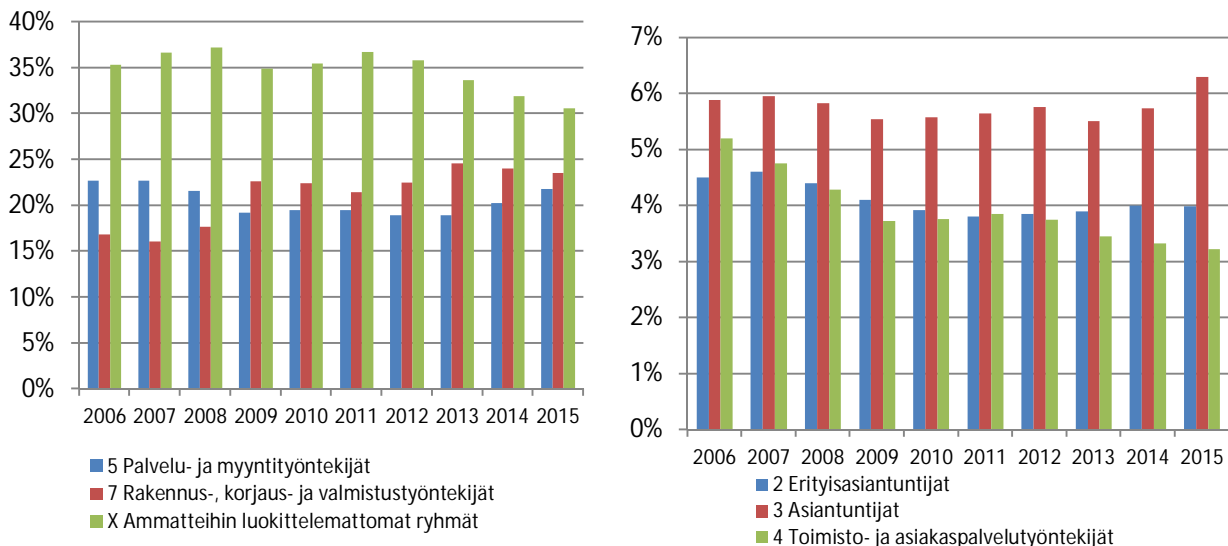
⁷ Työnhakijalla voi olla useita hakuammatteja. Tässä paperissa kyse siitä, mitä työnhakija on itse ilmoittanut ammatikseen.

Kuvio 15. 15–19-vuotiaiden työnhakijoiden yleisimmät ammatit

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Myös 20–24-vuotiaat luokittelevat itsensä kaikkein useimmin ammatteihin luokittelemattomien ryhmään; osuus on kuitenkin laskenut hitaasti viime vuosina. Yli 20 % tästä ikäryhmästä ilmoittaa kuitenkin ammatikseen palvelu- ja myyntityön ja vielä hieman suurempi osuus rakennus-, korjaus- ja valmistustyön. Osuudet ovat olleet melko vakaita. Vuoden 2009 jälkeen rakennus-, korjaus- ja valmistusammattien osuus on itse asiassa ollut selvästi korkeampi kuin ennen vuotta 2009.

Toimisto- ja asiakaspalvelutyön ammatikseen ilmoittavien 20–24-vuotiaiden määrä on selvästi laskenut vuodesta 2006 vuoteen 2015. Myös toimistotyön kysyntä on ollut laskussa, ja se heijastunee myös työnhakijoiden ammatteihin. 20–24-vuotiaista osalla on jo tutkinto, ja asiantuntijaksi itsensä määrittelevien osuus alkaa kasvaa verrattuna nuorempaan ikäryhmään. Osuus on silti ollut ”realistisen matala”, noin 5,5–6 %. Erityisasiantuntijaksi itsensä arvioi noin 4 % 20–24-vuotiaista työnhakijoista. Useimmissa erityisasiantuntijan tehtävissä edellytetään korkeakoulututkintoa.

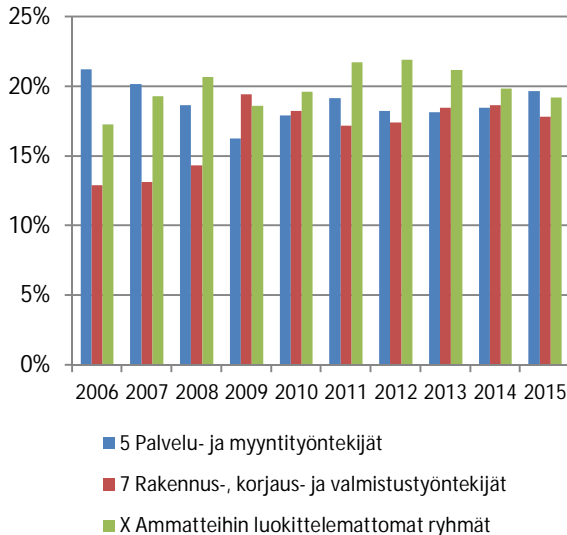
Kuvio 16. 20–24-vuotiaiden työnhakijoiden yleisimmät ammatit

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

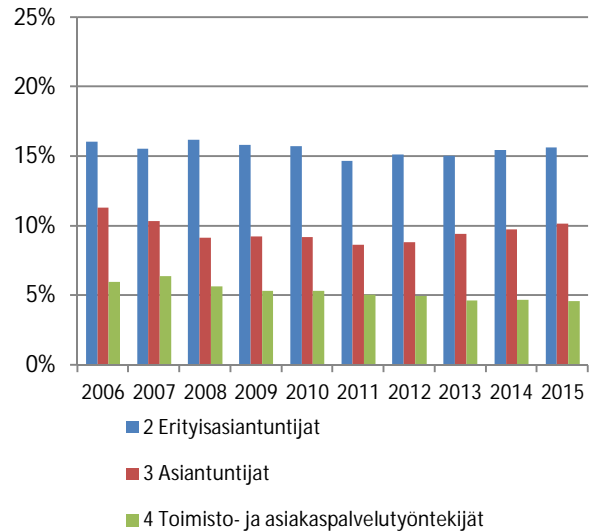
Lähde: TEM, työnvälitystilasto

25–29-vuotiaiden ryhmässä ammatteihin luokittelemattomien osuus ei enää ole suurin, etenään viime vuosina. Varsin iso osuus on edelleen, lähes 20 %. Hieman alle 20 % tästä ikäryhmästä ilmoittaa ammatikseen palvelu- ja myyntityön ja vielä hieman suurempi osuus rakennus-, korjaus- ja valmistustyön; osuus on vähän matalampi kuin nuoremassa 20–24-vuotiaiden kohortissa. 25–29-vuotiaista noin 10 % kertoo olevansa asiantuntija ja noin 15–16 % erityisasiantuntija. Useimmat korkeakoulussa opiskelevat alkavatkin valmistua tässä ikäryhmässä ja se näkyy ikäryhmän työnhakijoiden ammattiprofiilissa.

Kuvio 17. 25–29-vuotiaiden työnhakijoiden yleisimmät ammatit

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

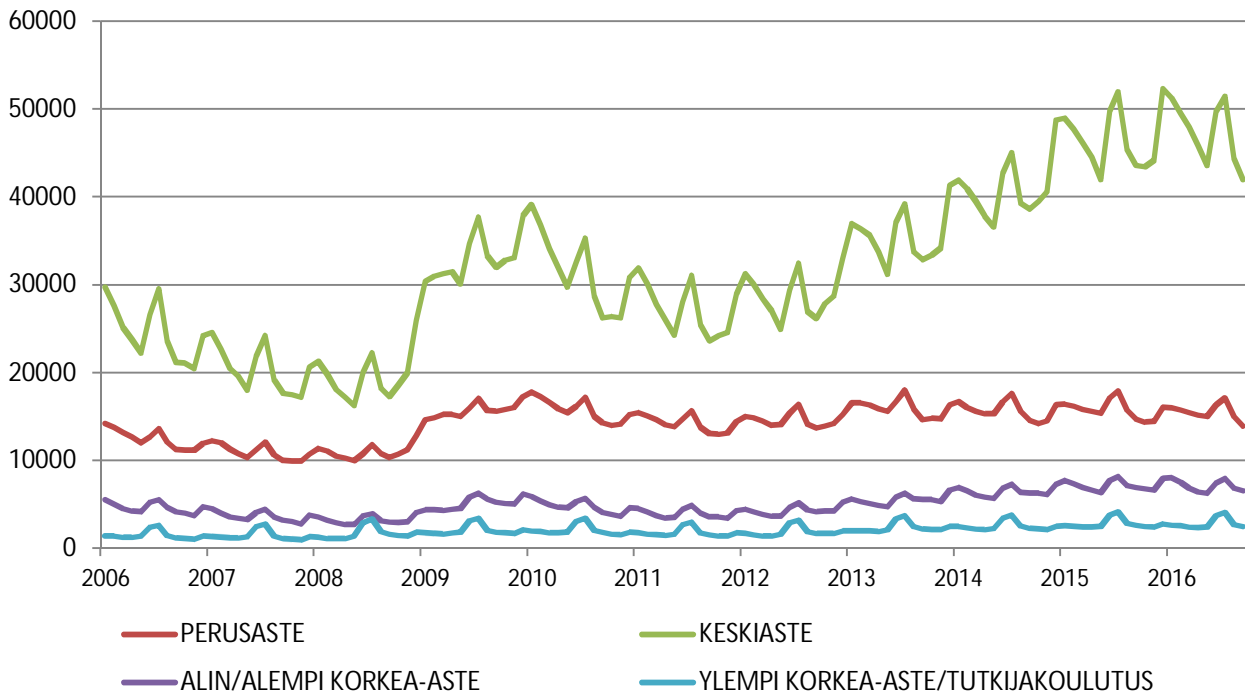
5. NUORTEN TYÖTTÖMYYS

Keskeiset tulokset:

- Nuorten työttömyys on kääntynyt laskuun, mutta nuorten pitkäaikaistyöttömien määrä kasvaa edelleen
- Finanssikriisin myötä nuorten miesten työttömyys on kasvanut nopeammin kuin naisten
- Nuorten pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut hyvin nopeasti

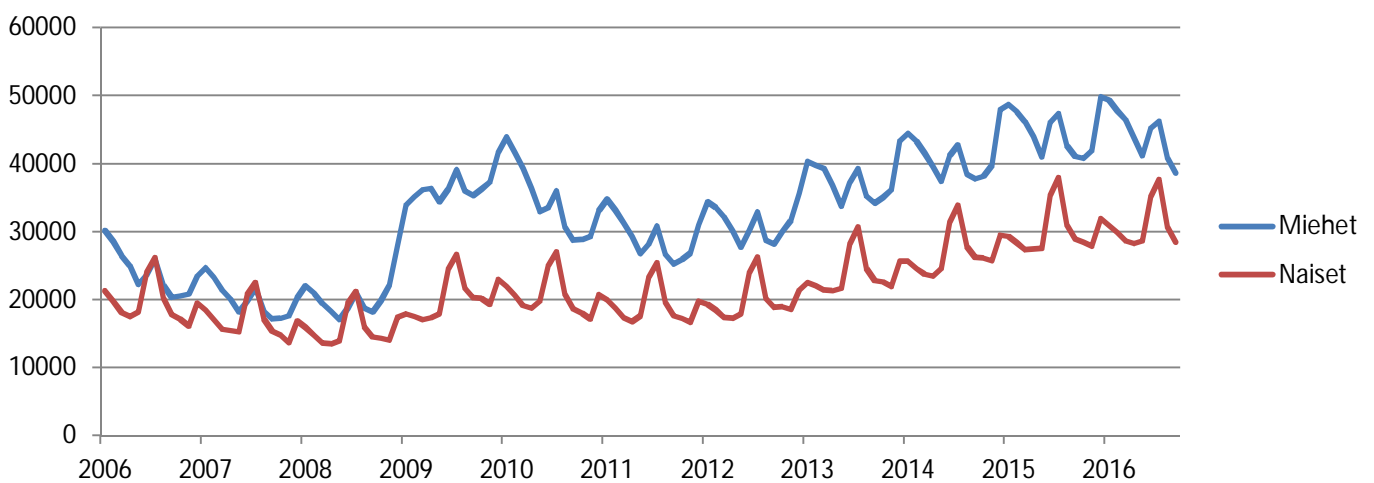
Nuorisotyöttömyys kääntyi voimakkaaseen kasvuun finanssikriisin myötä vuonna 2008. Lukuun ottamatta vuosien 2009–2011 väliaikaista työllisyyden elpymistä, nuorten työttömien määrä on ollut kasvussa koko pitkittyneen taantuman ajan. Tilanne on ollut samankaltainen sekä alle 25-vuotiaiden joukossa, että myös 25–30-vuotiaiden ikäryhmässä. Vasta aivan viime kuukausina työttömyyskehityksessä on havaittu käännettä parempaan.

Suurin osa työttömistä 20–29-vuotiaista on keskiasteen koulutuksen saaneita. Heidän osuutensa on kasvanut entisestään viime vuosina. Osittain keskiasteen koulutuksen saaneiden suuri osuus nuorista työttömistä selittyy ikäryhmällä: iso osa korkeakoulutettavista on vielä koulutuksessa, eivätkä he sen takia näy työttöminä työnvälitystilastossa. Suurin nuorten työttömien massa on keskiasteen ammatillisen tai koulutuksen saaneita, ja erityisesti heidän lukumääränsä on kasvanut viime vuosina.

Kuvio 18. 20–29-vuotiaiden työttömien työhakijoiden tai lomautettujen määrä koulutusasteittain

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

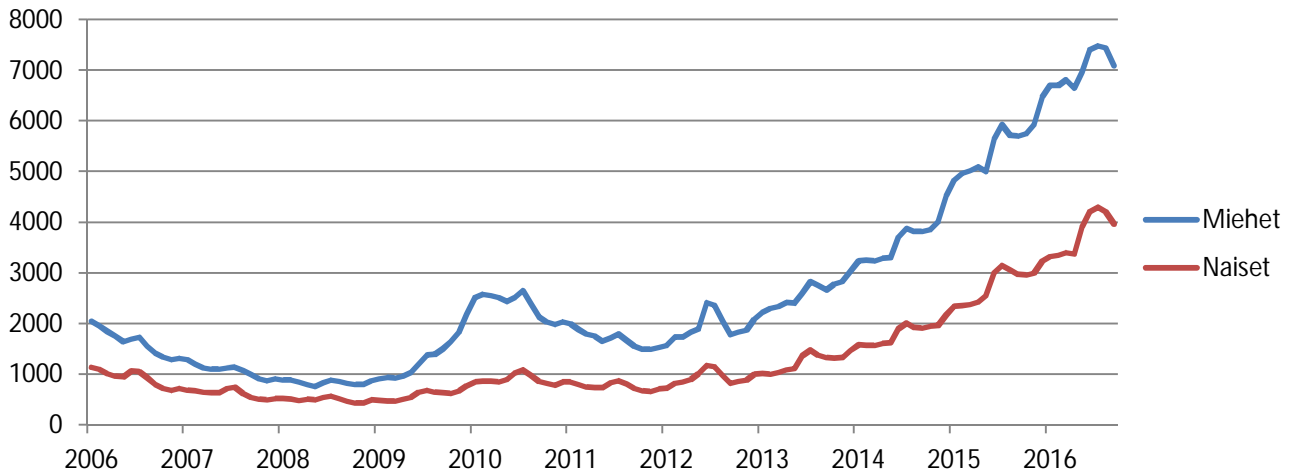
Ennen finanssikriisin puhkeamista 20–29-vuotiaiden työttömien sukupuolijakauma oli varsin tasainen. Ero kuitenkin repesi välittömästi vuonna 2008 finanssikriisin puhkeamisen myötä. Nuorten naisten työttömyys reagoi varsin hitaasti siinä missä nuoria miehiä jäi välittömästi työttömäksi yli 10 000. Ero selittyy pitkälti työmarkkinarakenteen sukupuolittuneisuudella. Kuitenkin taantuman pitkittyttyä vuodesta 2012 jälkeen nuorten naisten työttömyys on kasvanut samaa tahtia nuorten miesten työttömyyden kanssa – mutta ero sukupuolten välillä on säilynyt, ja nuoria miehiä on edelleen selvästi enemmän työttömänä kuin nuoria naisia.

Kuvio 19. 20–29-vuotiaat työttömät työnhakijat sukupuolen mukaan

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Nuorten pitkäaikaistyöttömien määrä jatkaa edelleen kasvuaan, joskin käänne on mahdollisesti luvassa ensi vuonna (Lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, TEM, syksy 2016). Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu koskettaa erityisesti nuoria miehiä, mutta myöskään naiset eivät ole siltä välttyneet.

Kuvio 20. 20–29-vuotaiden pitkäaikaistyöttömien määrän kehitys

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

20–29-vuotiaiden työttömyyskehitys ei ole olennaisesti eronnut yleisestä työttömyyskehityksestä viimeisen kymmenen vuoden aikana. Sen sijaan pitkäaikaistyöttömien suhteellinen osuus on kasvanut varsin nopeasti: erityisesti nuorilla miehillä. 20–29-vuotiaiden suhteellinen osuus pitkäaikaistyöttömistä onkin kasvanut selvästi, vaikka määrät ovat silti edelleen pieniä kaikkiin pitkäaikaistyöttömiin nähden.

6. TYÖN JA KOULUTUKSEN ULKOPUOLELLA OLEVAT NUORET

Nuorista suuri osa on opiskelijoita – sitä suurempi osuus, mitä nuoremmista ikäryhmistä puhutaan. Vastaavasti työttömiä, ja etenkin työttömiä työnhakijoita on kaikkein nuorimmissa ikäryhmissä vain vähän. Työvoimatutkimuksessa puolestaan opiskelija voi olla myös työllinen tai toisaalta työtön (etsiä aktiivisesti työtä). EU2020-seurannassa käytetty, nuorten työmarkkina-asemaa ja kouluttautumista kuvaava NEET-indikaattori kuvaa nuoria, jotka eivät ole työssä eivätkä koulutuksessa.

Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevien nuorten osuus

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen käyttämä "ei työssä eikä koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevien nuorten osuus" kuvaa niiden 15-24-vuotiaiden nuorten, jotka eivät ole työssä, tutkintoon johtavassa koulutuksessa, kurssikoulutuksessa eivätkä varusmies- tai siviilipalveluksessa, osuutta vastaavasta koko ikäluokasta.

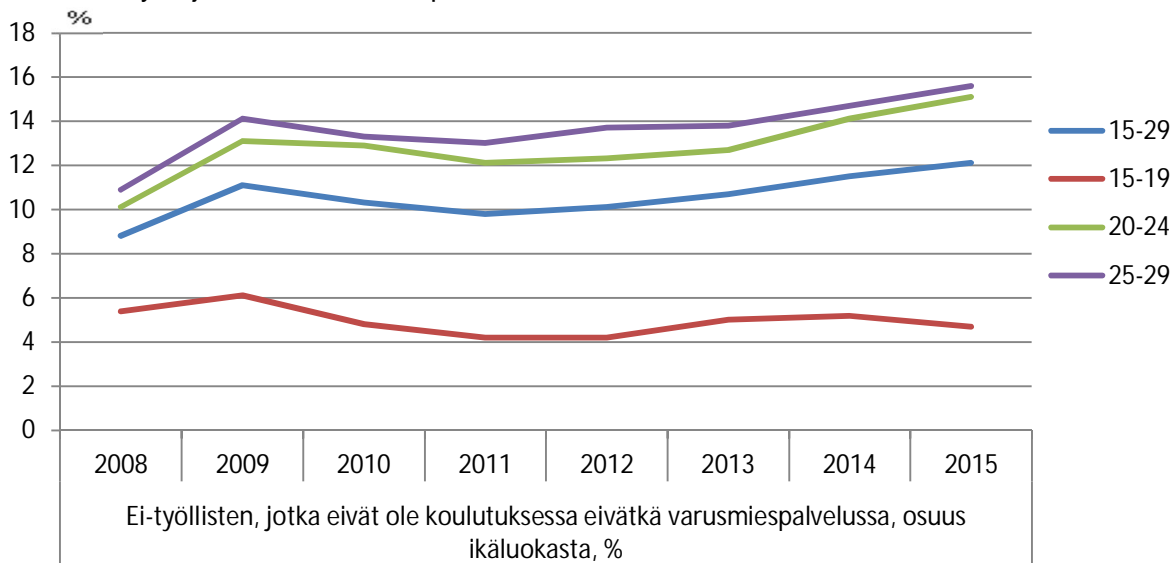
Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen luku eroaa hieman Eurostatin käyttämästä lähes vastaavasta NEET-asteesta (NEET rate). NEET on lyhenne määritelmästä "Not in Employment, Education or Training" eli "ei työssä, tutkintoon johtavassa koulutuksessa eikä kurssikoulutuksessa". Eurostatin julkaisema luku perustuu aineistoon, jossa varusmies- tai siviilipalveluksessa olevat nuoret eivät ole mukana perusjoukossa.

NEET-indikaattori kattaa ne nuoret, jotka ovat syrjäytyneet sekä työstä että koulutuksesta – mutta liki-kään kaikki NEET-nuoret eivät ole syrjäytyneitä tai edes vaarassa syrjäytyä. Tilastokeskuksen NEET-indikaattorissa eivät ole mukana varusmiehet, mikä onkin perusteltua. Sen sijaan siinä on mukana esimerkiksi lasta kotona hoitavia. Se, että nuori/nuori aikuinen ei ole työssä eikä koulutuksessa, ei myöskään tarkoita sitä, että hän ei olisi aiemmin ollut koulutuksessa tai etteikö osalla olisi jo ammatillinen

koulutus. Osa NEET-nuorista on siis jo aiemmin hankkinut koulutuksen ja/tai työkokemusta, mutta lasketaan NEET-ryhmään, koska he eivät ole työssä eivätkä opiskele.

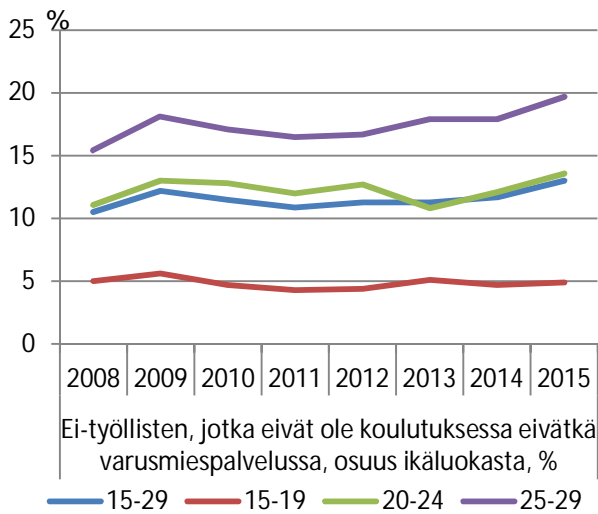
NEET-nuorten osuus on Suomessa kasvanut vuoden 2010 jälkeen melko voimakkaasti kaikissa muissa ikäryhmissä paitsi kaikkein nuorimmassa viisivuotiskohortissa, 15–19-vuotiaiden kohdalla. Muissa ikäryhmissä NEET-osuus on kasvanut ja todennäköiseltä selitykseltä vaikuttaa se, että työtä vailla olevien nuorten osuus on kasvanut pitkittyneen taantuman seurauksena. Siten kyse ei välttämättä ole ollut siitä, että pysyvämmiin työstä ja koulutuksesta syrjäytyminen olisi merkittävästi kasvanut. Asian selvittäminen vaatisi kuitenkin yksityiskohtaisempaa aineistoa. Työnvälitystilastoista nähtävä nuorten pitkäaikaistyöttömyyden kasvu viittaa kuitenkin siihen, että jonkin verran on kasvanut myös pysyvämmässä syrjäytymisvaarassa olevien osuus, etenkin nuorelle pitkäaikaistyöttömyys on merkittävä riskitekijä.

Kuvio 21. Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret

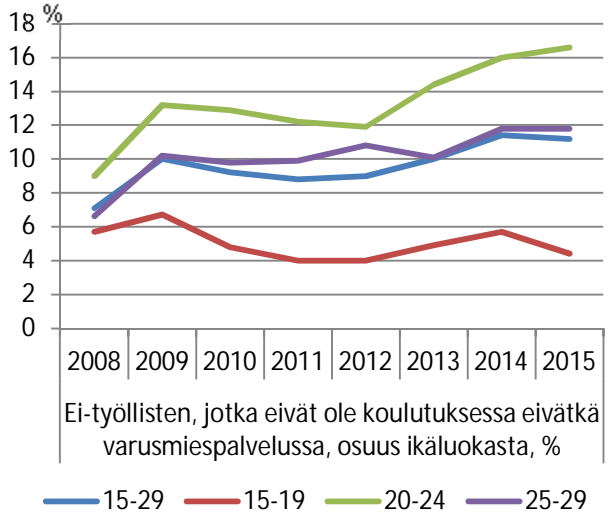

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

NEET-nuoria oli vuonna 2015 noin 12 % ja osuus on noussut huomattavasti vuodesta 2008. 15–29-vuotiaiden naisten NEET-osuus on kaiken aikaa ollut korkeampi kuin miesten. Se selittyy kuitenkin sillä, että ikäryhmässä 25–29-vuotiaat naisten NEET-osuus on selvästi korkeampi kuin nuoremmissa ikäryhmissä tai yhdessäkään miesten ikäryhmässä. Tässä ikäryhmässä osa NEET-nuorista, ja etenkin naisista, on hoitamassa lapsia kotona. 25–29-vuotiaiden naisten NEET-osuus on kasvanut taantuman aikana, mistä ei kuitenkaan voi suoraan päätellä, että lasten kotihoito sinänsä olisi yleistynyt.

Kuvio 22. NEET-nuoret ikäryhmittäin, naiset (kuvio vasemmalla) ja miehet (kuvio oikealla)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

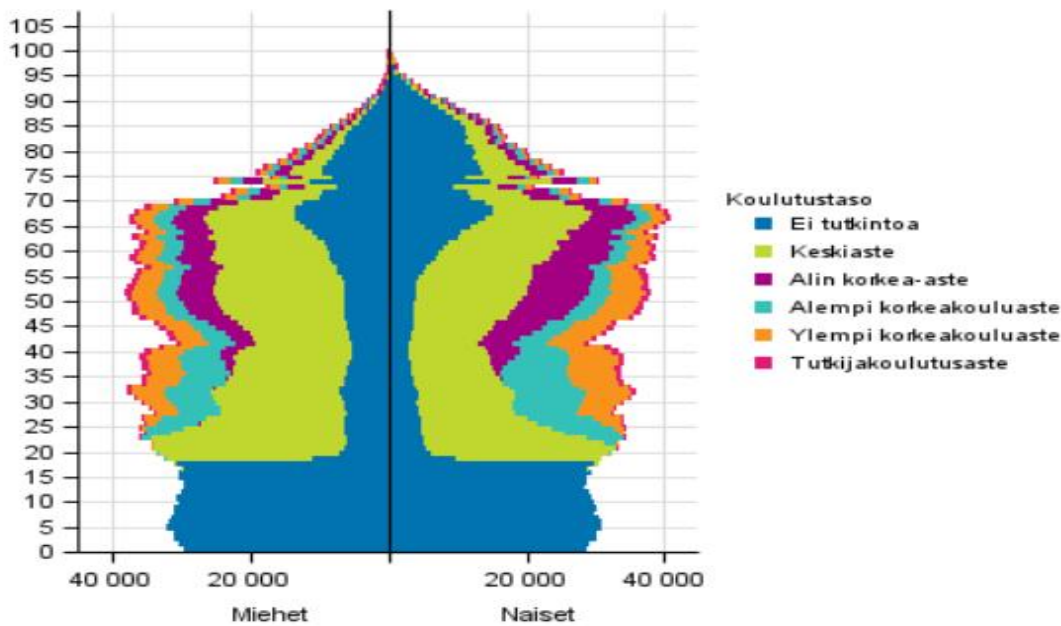
Kaikissa muissa ikäryhmissä paitsi 25–29-vuotiaiden kohdalla naisten NEET-osuudet ovat pääosin olleet matalampia kuin miesten. Etenkin ikäryhmässä 20–24-vuotiaat NEET osuus on korkea, nyt yli 16 %. Osuus on ollut selvästi korkeampi kuin naisten osuus vastaavassa ikäryhmässä vuodesta 2012 lähtien. Ero on entisestään kasvanut, koska tässä ikäryhmässä miesten tilanne on heikentynyt selvästi voimakkaammin kuin naisten. Myös 25–29-vuotiaiden miesten NEET-osuus on kasvanut, muttei aivan yhtä voimakkaasti kuin nuoremman viisivuotiskohortin. Positiivista on ollut se, että 15–19-vuotiaiden miesten NEET-osuus on viime vuosina laskenut hieman.

Nuorten (20–29 v.) miesten aiempaa korkeampi NEET-osuus heijastanee mm. sitä, että taantuman aikana etenkin miesvaltaisten alojen työllisyyskehitys on ollut heikkoa. Tosin aivan viime aikoina tilanne on ollut toisenlainen: miesvaltaisella rakennusalalla työllisyys on kasvanut voimakkaasti, kun taas useilla naisvaltaisilla palvelualoilla työllisyys kasvaa hyvin hitaasti tai jopa laskee.

NEET-indikaattori ei (ilman tarkempaa aineistoa) kerro sitä, kuinka suurella osalla näistä nuorista on jo jokin ammatillinen koulutus. 15–18-vuotiaiden NEET-nuorten osuus antaa jonkinlaisen karkean arvion siitä, kuinka suuri osa nuorista on peruskoulun jälkeen jäänyt työn tai opiskelun ulkopuolelle; vain pienellä osalla tästä ikäryhmästä on jo jokin toisen asteen tutkinto. NEET-osuus on tässä ikäryhmässä laskenut vuoden 2009 vajaasta neljästä prosentista noin kahteen prosenttiin. Osuus on laskenut molemmilla sukupuolilla.

Nuorten miesten – ja ylipäättään miesten – koulutus on kuitenkin alhaisempi kuin naisten, lukuun ottamatta kaikkein vanhimpia ikäryhmiä. Karkeasti voi sanoa, että ”peruskoulusukupolvissa” naiset ovat miehiä koulutetumpia; ensimmäiset peruskoulun käyneet ovat jo yli 50-vuotiaita. Alla olevassa kuviossa silmiinpistävää on se, kuinka n. 20–50-vuotiaiden ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevien miesten määrä näyttää olevan melko muuttumaton ja selvästi korkeampi kuin naisilla. Toiseksi silmiinpistävää on se, että vähintään alimman korkea-asteen koulutuksen suorittaneita naisia on selvästi enemmän kuin miehiä kaikissa muissa paitsi kaikkein vanhimmissa ikäryhmissä.

Kuvio 23. Väestö koulutusasteen, sukupuolen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2015

Lähde: Tilastokeskus, koulutustilastot 2016

Koulutuksen riittämättömyys voi olla taantuman ohella yksi nuorten 20–29-vuotiaiden miesten heikentyneenä työmarkkina-asemaa selittävä tekijä. Heikentyneen työmarkkina-aseman voi tulkitella heijastuvan sekä NEET-indikaattorissa että työssäkäyntitilastossa. Vaikka aivan viime aikoina nuorten 15–18-vuotiaiden miesten NEET-osuus on laskenut, ilmiö on hyvin uusi ja toistaiseksi lyhytaikainen. Nyt 20–29-vuotiaista nuorista (miehistä) on aiemmin ehkä ollut koulutuksen ulkopuolella useampi kuin nykyisistä alle 20-vuotiaista.

7. YHTEENVETO

Nuorten ja nuorten aikuisten osallistuminen työelämään on muuttunut monin tavoin 2000-luvulla. Kaikkein nuorimpia ikäryhmiä lukuun ottamatta nuorten ja nuorten aikuisten työllisyysasteet ovat laskeneet finanssikriisin jälkeen. 20–24-vuotiailla miehillä on aleneva työllisyysasteen trendi, naisilla sen sijaan ei. Tämänikäisten työllisten naisten koulutukseen osallistuminen on myös selvästi miehiä yleisempää. Nuorten voimassa olevat työsuhteet ovat yleensä lyhytkestoisia, mutta suomalaisten nuorten työsuhteet ovat kansainvälisestikin lyhytkestoisia töihin painottuvia.

Nuorten ja nuorten aikuisten sosioekonomisessa asemassa on tapahtunut suuria muutoksia finanssikriisin jälkeen. Heidän on entistä vaikeampi päästä työelämässä ylempään toimihenkilöasemaan. Kokonaisuudessaan voidaan todeta, että nuorten aikuisten asema Suomen työmarkkinoilla on heikentynyt selvästi pitkittyneen taantuman aikana suhteessa vanhempiin ikäluokkiin. 25–34-vuotiaiden miesten osuus työntekijäammateissa ja epäitsenäisissä toimihenkilöammateissa kasvaa. Nuoret aikuiset eivät myöskään välttä perinteisinä pidettyjä ammatteja. 25–34-vuotiaiden osuus informaatio- ja viestintäalalla on laskenut ja samaan aikaan kasvanut mm. kaivostoiminnassa, rakentamisessa, rahoitus- ja vakuutustoiminnassa sekä sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollossa.

Nuorten työmarkkina-aseman heikentyminen näkyy tutkimusten mukaan myös palkkauksessa ja nuorten kotitalouksien tulokehityksessä. Kinnusen ja Mäki-Frätin (2016) analyysin mukaan nuorten (alle 35 v.) kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu on heikentynyt tuntuvasti, ja nuorten pienituloisten määrä on kasvanut. Taitekohtana näkyy finanssikriisin alku vuonna 2008.

Työssä käyvät nuoret kokevat työelämänsä laadukkaaksi vanhempia useammin. Kokemukset ovat muuttuneet myönteisemmiksi vanhempia ikäryhmiä nopeammin. Vain työn autonomiassa nuorten kokemukset jäävät vanhempia ikäryhmiä jälkeen. 20–24-vuotiaat ovat usein työnhakijoina ammatteihin

luokittelemattomia. Rakennus-, korjaus- ja valmistustyön ammattien osuus on suurin, mutta myös palvelu- ja myyntityön ammatin omaa yli 20 % ikäryhmän työnhakijoista. Keskeiset ammattiryhmät ovat suuruusjärjestyksessä samat myös viisi vuotta vanhemmissa ikäryhmissä, erona on ammattiin luokittelemattomien osuuden lasku ja asiantuntija-ammattien osuuden nousu, mikä liittyy koulutuksesta valmistumiseen.

Nuorisotyöttömyys alkoi kasvaa voimakkaasti finanssikriisin jälkeen. Miesten työttömyys on kasvanut voimakkaammin kuin naisten. Aivan viime aikoina nuorisotyöttömyys on kääntynyt laskuun, mutta pitkäaikaistyöttömyys kasvaa myös nuorilla. Nuorten pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut vasta runsaat kaksi vuotta ja myös 20–29-vuotiaiden osuus pitkäaikaistyöttömistä on kasvanut selvästi.

Työn, koulutuksen ja asevelvollisuutta suorittavien ulkopuolinen ns. NEET-nuorten ryhmä on kasvanut sekin melko voimakkaasti vuoden 2010 jälkeen muissa paitsi 15–19-vuotiaiden ryhmässä. Kyse ei välttämättä ole pysyvämmästä syrjäytymisestä työstä ja koulutuksesta, vaan siitä, että työhön pääsy on vaikeutunut. Etenkin 20–24-vuotiaiden miesten NEET-aste on kasvanut ja se on kasvanut myös vanhemmassa viisivuotisikäryhmässä. Yksi tekijä sukupuolten välisen eron taustalla on se, että nuorten miesten koulutus on heikompä kuin naisten.

Työllisyyden kasvattamisessa on jonkin verran potentiaalia nuorten ja nuorten aikuisten ikäryhmissä. Tämä edellyttää etenkin koulutus- ja työvoimapolitiikalta onnistumista.

Liitteisiin on koottu keskeisimmät 15–24-vuotiaiden osallistumista, työllisyyttä, työttömyyttä ja ulkopuolisuutta kuvaavat tilastotaulut Eurostatin tilastotietokannoista eräistä Euroopan maista. Ne antavat hyvän vertailupohjan ja taustoituksen analyysissä kuvatulle kansalliselle kehitykselle.

Lähteet

Alatalo, Johanna – Hämäläinen, Hanna – Mähönen, Erno (2016); Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2016, TEM-analyyseja 75/2016, www.tem.fi/julkaisut

Employment Outlook (2016); OECD, Paris

Kinnunen, Helvi & Mäki-Fränti, Petri (2016): Pitkittynyt taantuma heikentää nuorten sukupolvien asemaa Suomessa. Euro&Talous, Analyysi. Suomen Pankki. Haettu 7.11.2016. Linkit:

- <http://www.eurojatalous.fi/fi/2016/artikkelit/pitkittynyt-taantuma-heikentaa-nuorten-sukupolvien-asemaa-suomessa/>
- <http://urn.fi/URN:NBN:fi:bof-201603111035>

OECD statistics www.oecd.org

Työ- ja elinkeinoministeriö, työolobarometri

Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Liitteet

Liitetaulukko L1. 15–24-vuotiaiden työmarkkinoille osallistumisasteet eräissä Euroopan maissa v. 2006–2015, % vastaavasta väestöstä

GEO/TIME	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
European Union (28 countries)	44,1	44,0	44,2	43,5	42,8	42,5	42,3	42,0	41,7	41,5
European Union (27 countries)	44,1	44,1	44,2	43,5	42,9	42,6	42,4	42,2	41,8	41,6
European Union (15 countries)	47,9	48,0	48,1	47,1	46,0	45,7	45,4	44,9	44,3	44,0
Euro area (19 countries)	43,9	44,1	44,2	43,3	42,1	41,7	41,3	40,8	40,1	39,6
Euro area (18 countries)	44,1	44,4	44,4	43,5	42,3	41,9	41,4	40,9	40,2	39,7
Euro area (17 countries)	44,2	44,4	44,4	43,5	42,3	41,9	41,4	40,9	40,2	39,7
Belgium	34,7	33,9	33,4	32,4	32,5	32,0	31,5	31,0	30,2	30,0
Bulgaria	28,9	28,9	30,1	29,5	31,2	29,5	30,4	29,6	27,2	26,0
Czech Republic	33,5	31,9	31,1	31,8	30,9	29,9	31,3	31,5	32,2	32,5
Denmark	69,9	70,6	72,2	70,9	67,5	67,1	64,1	61,7	61,5	62,1
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	50,4	51,5	52,2	51,8	51,3	52,4	50,7	50,8	49,9	48,8
Estonia	35,7	37,9	40,8	39,0	37,8	40,0	40,8	39,8	39,2	41,8
Ireland	55,0	56,1	53,3	48,5	43,6	41,5	40,5	39,7	37,3	36,3
Greece	32,2	31,0	30,1	30,7	30,0	29,1	29,1	28,4	28,0	26,0
Spain	48,2	47,9	47,7	45,0	42,7	40,9	39,0	37,8	35,7	34,7
France	:	:	:	:	:	:	:	:	36,9	37,1
France (metropolitan)	38,1	38,4	38,5	39,6	38,9	37,9	37,4	37,4	37,1	37,3
Croatia	36,5	36,6	36,6	36,3	35,9	32,5	30,1	29,9	33,6	33,3
Italy	32,3	30,8	30,7	28,8	28,1	27,1	28,6	27,1	27,1	26,2
Cyprus	41,5	41,7	41,7	40,4	40,6	38,8	38,9	38,4	40,3	37,9
Latvia	40,9	42,6	42,8	41,2	39,7	37,5	40,1	39,4	40,4	41,3
Lithuania	26,3	27,1	30,0	29,3	28,4	28,2	29,3	31,5	34,2	33,8
Luxembourg	27,8	26,5	29,0	32,3	24,7	24,9	26,8	25,9	26,3	35,2
Hungary	26,7	25,7	25,1	24,7	24,8	24,3	25,7	27,4	29,5	31,0
Malta	53,0	54,1	52,7	51,6	50,9	51,9	50,9	52,8	52,4	51,6
Netherlands	70,8	72,7	73,2	72,8	69,0	68,1	69,2	69,2	67,4	68,5
Austria	57,9	59,4	59,5	59,5	58,3	59,2	59,2	58,8	58,0	57,4
Poland	34,2	33,0	33,1	33,8	34,6	33,5	33,6	33,3	33,9	32,8
Portugal	41,7	41,3	40,9	38,7	36,1	38,2	37,1	35,0	34,3	33,5
Romania	30,6	30,5	30,4	30,9	31,2	30,7	30,5	30,1	29,6	31,3
Slovenia	40,6	41,8	42,9	40,9	39,9	37,4	34,4	33,8	33,6	35,3
Slovakia	35,3	34,6	32,4	31,4	31,1	30,1	30,5	30,8	31,0	31,7
Finland	51,8	53,4	53,5	50,4	49,4	50,5	51,6	51,8	52,1	52,2
Sweden	51,3	52,2	52,8	51,0	51,6	53,0	52,6	54,5	55,4	55,1
United Kingdom	62,3	61,4	61,2	59,2	58,4	58,2	58,6	58,3	57,8	58,6
Iceland	78,6	79,9	78,1	73,1	73,7	73,1	75,7	78,0	78,2	80,2
Norway	57,4	58,8	62,0	57,9	56,7	55,6	57,0	57,0	54,4	55,9
Switzerland	:	:	:	:	67,9	68,2	67,4	67,7	67,4	66,7

Lähde: Eurostat

Liitetaulukko L2. 15–24-vuotiaiden työllisyysasteet eräissä Euroopan maissa v. 2006–2015, % vastaavasta väestöstä

GEO/TIME	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
European Union (28 countries)	36,4	37,2	37,3	34,8	33,8	33,3	32,5	32,1	32,5	33,1
European Union (27 countries)	36,5	37,3	37,3	34,9	33,9	33,4	32,6	32,3	32,6	33,2
European Union (15 countries)	40,3	40,9	40,7	37,9	36,6	36,2	35,1	34,6	34,6	35,1
Euro area (19 countries)	36,6	37,5	37,3	34,7	33,3	32,9	31,6	30,9	30,7	30,8
Euro area (18 countries)	36,8	37,7	37,5	34,8	33,5	33,0	31,7	31,0	30,7	30,8
Euro area (17 countries)	36,8	37,7	37,5	34,9	33,5	33,1	31,7	31,0	30,7	30,8
Belgium	27,6	27,5	27,4	25,3	25,2	26,0	25,3	23,6	23,2	23,4
Bulgaria	23,2	24,5	26,3	24,8	24,3	22,1	21,9	21,2	20,7	20,3
Czech Republic	27,7	28,5	28,1	26,5	25,2	24,5	25,2	25,6	27,1	28,4
Denmark	64,6	65,3	66,4	62,5	58,1	57,5	55,0	53,7	53,7	55,4
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	43,5	45,4	46,6	46,0	46,2	47,9	46,6	46,9	46,1	45,3
Estonia	31,4	34,1	35,9	28,3	25,3	31,1	32,3	32,4	33,3	36,3
Ireland	50,3	51,0	46,2	36,9	31,5	29,5	28,2	29,0	28,4	28,7
Greece	24,2	24,0	23,5	22,8	20,1	16,1	13,0	11,8	13,3	13,0
Spain	39,6	39,2	36,0	28,0	25,0	22,0	18,4	16,8	16,7	17,9
France	:	:	:	:	:	:	:	:	28,0	27,9
France (metropolitan)	30,0	31,2	31,4	30,5	30,1	29,6	28,6	28,4	28,4	28,4
Croatia	26,1	27,4	28,0	27,1	24,2	20,6	17,4	14,9	18,3	19,0
Italy	25,3	24,5	24,2	21,5	20,2	19,2	18,5	16,3	15,6	15,6
Cyprus	37,4	37,4	38,0	34,8	33,8	30,1	28,1	23,5	25,8	25,5
Latvia	35,3	38,1	37,0	27,5	25,4	25,8	28,7	30,2	32,5	34,5
Lithuania	23,7	24,8	26,0	20,6	18,3	19,0	21,5	24,6	27,6	28,3
Luxembourg	23,3	22,5	23,8	26,7	21,2	20,7	21,7	21,9	20,4	29,1
Hungary	21,6	21,1	20,2	18,1	18,3	18,0	18,4	20,1	23,5	25,7
Malta	44,8	46,8	46,6	44,1	44,2	45,0	43,8	46,0	46,2	45,5
Netherlands	66,2	68,4	69,3	68,0	63,0	61,3	61,1	60,1	58,8	60,8
Austria	52,3	53,8	54,4	53,1	52,8	53,9	53,7	53,1	52,1	51,3
Poland	24,0	25,8	27,3	26,8	26,4	24,9	24,7	24,2	25,8	26,0
Portugal	34,8	34,4	34,1	30,8	27,9	26,6	23,0	21,7	22,4	22,8
Romania	24,0	24,4	24,8	24,5	24,3	23,4	23,7	22,9	22,5	24,5
Slovenia	35,0	37,6	38,4	35,3	34,1	31,5	27,3	26,5	26,8	29,6
Slovakia	25,9	27,6	26,2	22,8	20,6	20,0	20,1	20,4	21,8	23,3
Finland	42,1	44,6	44,7	39,6	38,8	40,4	41,8	41,5	41,4	40,5
Sweden	40,3	42,2	42,2	38,3	38,8	40,9	40,2	41,7	42,8	43,9
United Kingdom	53,6	52,6	52,0	47,9	46,8	45,8	46,2	46,3	48,0	50,1
Iceland	72,1	74,3	71,7	61,5	61,7	62,5	65,4	69,7	70,5	73,1
Norway	52,4	54,5	57,3	52,6	51,4	50,8	52,2	51,8	50,1	50,4
Switzerland	:	:	:	:	62,5	62,9	61,7	61,9	61,6	61,0

Lähde: Eurostat

Liitetaulukko L3. 15–24-vuotiaiden työttömien osuudet vastaavasta väestöstä v. 2006–2015, %

geo\time	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
EU (28 countries)	7,7	6,8	6,9	8,7	9	9,2	9,8	9,9	9,3	8,4
EU (27 countries)	7,6	6,8	6,9	8,6	9	9,2	9,8	9,9	9,2	8,4
Euro area (19 countries)	7,3	6,6	6,9	8,7	8,8	8,8	9,7	9,9	9,5	8,8
Euro area (18 countries)	7,3	6,7	6,9	8,7	8,8	8,8	9,7	9,9	9,6	8,9
Belgium	7,1	6,4	6	7,1	7,3	6	6,2	7,3	7	6,6
Bulgaria	5,6	4,4	3,8	4,8	6,8	7,4	8,5	8,4	6,5	5,6
Czech Republic	5,9	3,4	3,1	5,3	5,7	5,4	6,1	6	5,1	4,1
Denmark	5,4	5,3	5,8	8,4	9,4	9,6	9,1	8,1	7,8	6,7
Germany	6,9	6,1	5,5	5,8	5	4,5	4,1	4	3,9	3,5
Estonia	4,3	3,8	4,9	10,7	12,4	9	8,5	7,4	5,9	5,5
Ireland	4,7	5,1	7,1	11,7	12	12,1	12,3	10,6	8,9	7,6
Greece	8	7	6,6	7,9	9,9	13	16,1	16,5	14,7	12,9
Spain	8,6	8,7	11,7	17	17,7	18,9	20,6	21	19	16,8
France	8,1	7,2	7,1	9,1	8,8	8,3	8,8	9	9	9,1
Croatia	10,4	9,2	8,7	9,2	11,6	11,9	12,7	14,9	15,3	14,3
Italy	7	6,3	6,5	7,3	7,8	7,9	10,1	10,9	11,6	10,6
Cyprus	4,1	4,2	3,8	5,6	6,7	8,7	10,8	14,9	14,5	12,4
Latvia	5,6	4,5	5,8	13,7	14,4	11,6	11,5	9,1	7,9	6,7
Lithuania	2,6	2,3	4	8,7	10,2	9,2	7,8	6,9	6,6	5,5
Luxembourg	4,5	4	5,2	5,5	3,5	4,2	5	4	6	6,1
Hungary	5,1	4,6	4,9	6,5	6,6	6,3	7,2	7,3	6	5,4
Malta	8,2	7,3	6,1	7,5	6,7	6,9	7,2	6,9	6,1	6,1
Netherlands	4,6	4,3	3,9	4,8	6	6,8	8,1	9,1	8,6	7,7
Austria	5,7	5,6	5,1	6,4	5,5	5,3	5,6	5,7	6	6,1
Poland	10,2	7,1	5,7	7	8,2	8,6	8,9	9,1	8,1	6,8
Portugal	6,9	6,9	6,8	7,9	8,2	11,5	14,1	13,3	11,9	10,7
Romania	6,6	6,1	5,7	6,4	6,9	7,3	6,9	7,1	7,1	6,8
Slovenia	5,6	4,2	4,5	5,6	5,9	5,9	7,1	7,3	6,8	5,8
Slovakia	9,4	7	6,2	8,6	10,4	10,1	10,4	10,4	9,2	8,4
Finland	9,7	8,8	8,8	10,9	10,6	10,1	9,8	10,3	10,7	11,7
Sweden	11	10,1	10,7	12,8	12,8	12,1	12,4	12,8	12,7	11,2
United Kingdom	8,7	8,8	9,2	11,3	11,6	12,4	12,4	12,1	9,8	8,6
Iceland	6,5	5,6	6,4	11,6	12	10,6	10,2	8,3	7,7	7,1
Norway	5	4,4	4,6	5,3	5,3	4,8	4,8	5,2	4,3	5,5

Lähde: Eurostat

Liitetaulukko L4. 15–24-vuotiaiden työttömyysasteet v. 2006–2015, % vastaavan ikäisestä työvoimasta

GEO/TIME	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
European Union (28 countries)	17,4	15,5	15,6	19,9	21,0	21,7	23,2	23,7	22,2	20,3
European Union (27 countries)	17,3	15,5	15,6	19,9	21,0	21,6	23,1	23,5	22,0	20,2
European Union (15 countries)	15,9	14,9	15,4	19,6	20,3	20,9	22,6	23,1	21,9	20,3
Euro area (19 countries)	16,6	15,0	15,5	20,0	20,9	21,2	23,4	24,2	23,8	22,4
Euro area (18 countries)	16,6	15,0	15,5	19,9	20,8	21,1	23,4	24,2	23,8	22,4
Euro area (17 countries)	16,6	15,1	15,5	19,8	20,7	21,0	23,4	24,3	23,8	22,5
Belgium	20,5	18,8	18,0	21,9	22,4	18,7	19,8	23,7	23,2	22,1
Bulgaria	19,5	15,1	12,7	16,2	21,9	25,0	28,1	28,4	23,8	21,6
Czech Republic	17,5	10,7	9,9	16,6	18,3	18,1	19,5	19,0	15,9	12,6
Denmark	7,7	7,5	8,0	11,8	14,0	14,2	14,1	13,1	12,6	10,8
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	13,8	11,9	10,6	11,2	9,8	8,5	8,0	7,8	7,7	7,2
Estonia	12,1	10,1	12,0	27,4	32,9	22,4	20,9	18,7	15,0	13,1
Ireland	8,6	9,1	13,3	24,0	27,6	29,1	30,4	26,8	23,9	20,9
Greece	25,0	22,7	21,9	25,7	33,0	44,7	55,3	58,3	52,4	49,8
Spain	17,9	18,1	24,5	37,7	41,5	46,2	52,9	55,5	53,2	48,3
France	21,3	18,8	18,3	22,9	22,5	21,9	23,7	24,1	24,2	24,7
Croatia	28,9	25,2	23,7	25,2	32,4	36,7	42,1	50,0	45,5	43,0
Italy	21,8	20,4	21,2	25,3	27,9	29,2	35,3	40,0	42,7	40,3
Cyprus	10,0	10,2	9,0	13,8	16,6	22,4	27,7	38,9	36,0	32,8
Latvia	13,6	10,6	13,6	33,3	36,2	31,0	28,5	23,2	19,6	16,3
Lithuania	10,0	8,4	13,3	29,6	35,7	32,6	26,7	21,9	19,3	16,3
Luxembourg	16,2	15,2	17,9	17,2	14,2	16,8	18,8	15,5	22,6	17,3
Hungary	19,1	18,0	19,5	26,4	26,4	26,0	28,2	26,6	20,4	17,3
Malta	15,5	13,5	11,7	14,5	13,2	13,3	14,1	13,0	11,7	11,8
Netherlands	6,6	5,9	5,3	6,6	8,7	10,0	11,7	13,2	12,7	11,3
Austria	9,8	9,4	8,5	10,7	9,5	8,9	9,4	9,7	10,3	10,6
Poland	29,8	21,7	17,3	20,6	23,7	25,8	26,5	27,3	23,9	20,8
Portugal	16,5	16,7	16,7	20,3	22,8	30,3	37,9	38,1	34,8	32,0
Romania	21,4	20,1	18,6	20,8	22,1	23,9	22,6	23,7	24,0	21,7
Slovenia	13,9	10,1	10,4	13,6	14,7	15,7	20,6	21,6	20,2	16,3
Slovakia	26,6	20,3	19,0	27,3	33,6	33,4	34,0	33,7	29,7	26,5
Finland	18,7	16,5	16,5	21,5	21,4	20,1	19,0	19,9	20,5	22,4
Sweden	21,5	19,3	20,2	25,0	24,8	22,8	23,6	23,5	22,9	20,4
United Kingdom	13,9	14,3	15,0	19,1	19,9	21,3	21,2	20,7	17,0	14,6
Iceland	8,3	7,0	8,2	15,9	16,2	14,4	13,5	10,6	9,8	8,8
Norway	8,7	7,4	7,5	9,2	9,3	8,7	8,5	9,1	7,9	9,9

Lähde: Eurostat

Liitetaulukko L5. 15–24-vuotias työvoimaan kuulumaton väestö (inactive population) v. 2006–2015
eräissä Euroopan maissa

GEO/TIME	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
European Union (28 countries)	55,9	56,0	55,8	56,5	57,2	57,5	57,7	58,0	58,3	58,5
European Union (27 countries)	55,9	55,9	55,8	56,5	57,1	57,4	57,6	57,8	58,3	58,5
European Union (15 countries)	52,1	52,0	51,9	52,9	54,0	54,3	54,6	55,1	55,8	56,1
Euro area (19 countries)	56,1	55,9	55,8	56,7	57,9	58,3	58,7	59,2	59,9	60,4
Euro area (18 countries)	55,9	55,6	55,6	56,5	57,7	58,1	58,6	59,1	59,9	60,4
Euro area (17 countries)	55,8	55,6	55,6	56,5	57,7	58,1	58,6	59,1	59,9	60,4
Belgium	65,3	66,1	66,6	67,6	67,5	68,0	68,5	69,0	69,8	70,0
Bulgaria	71,1	71,1	69,9	70,5	68,8	70,5	69,6	70,4	72,8	74,0
Czech Republic	66,5	68,1	68,9	68,2	69,1	70,1	68,7	68,5	67,8	67,5
Denmark	30,1	29,4	27,8	29,1	32,5	32,9	35,9	38,3	38,5	37,9
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	49,6	48,5	47,8	48,2	48,7	47,6	49,3	49,2	50,1	51,2
Estonia	64,3	62,1	59,2	61,0	62,2	60,0	59,2	60,2	60,8	58,2
Ireland	45,0	43,9	46,7	51,5	56,4	58,5	59,5	60,3	62,7	63,7
Greece	67,8	69,0	69,9	69,3	70,0	70,9	70,9	71,6	72,0	74,0
Spain	51,8	52,1	52,3	55,0	57,3	59,1	61,0	62,2	64,3	65,3
France	61,9	61,6	61,5	60,4	61,1	62,1	62,6	62,6	63,1	62,9
Croatia	64,1	63,4	63,4	63,7	64,1	67,5	69,9	70,1	66,4	66,7
Italy	67,7	69,2	69,3	71,2	71,9	72,9	71,4	72,9	72,9	73,8
Cyprus	58,5	58,3	58,3	59,6	59,4	61,2	61,1	61,6	59,7	62,1
Latvia	59,1	57,4	57,2	58,8	60,3	62,5	59,9	60,6	59,6	58,7
Lithuania	73,7	72,9	70,0	70,7	71,6	71,8	70,7	68,5	65,8	66,2
Luxembourg	72,2	73,5	71,0	67,7	75,3	75,1	73,2	74,1	73,7	64,8
Hungary	73,3	74,3	74,9	75,3	75,2	75,7	74,3	72,6	70,5	69,0
Malta	47,0	45,9	47,3	48,4	49,1	48,1	49,1	47,2	47,6	48,4
Netherlands	29,2	27,3	26,8	27,2	31,0	31,9	30,8	30,8	32,6	31,5
Austria	42,1	40,6	40,5	40,5	41,7	40,8	40,8	41,2	42,0	42,6
Poland	65,8	67,0	66,9	66,2	65,4	66,5	66,4	66,7	66,1	67,2
Portugal	58,3	58,7	59,1	61,3	63,9	61,8	62,9	65,0	65,7	66,5
Romania	69,4	69,5	69,6	69,1	68,8	69,3	69,5	69,9	70,4	68,7
Slovenia	59,4	58,2	57,1	59,1	60,1	62,6	65,6	66,2	66,4	64,7
Slovakia	64,7	65,4	67,6	68,6	68,9	69,9	69,5	69,2	69,0	68,3
Finland	48,2	46,6	46,5	49,6	50,6	49,5	48,4	48,2	47,9	47,8
Sweden	48,7	47,8	47,2	49,0	48,4	47,0	47,4	45,5	44,6	44,9
United Kingdom	37,7	38,6	38,8	40,8	41,6	41,8	41,4	41,7	42,2	41,4
Iceland	21,4	20,1	21,9	26,9	26,3	26,9	24,3	22,0	21,8	19,8
Norway	42,6	41,2	38,0	42,1	43,3	44,4	43,0	43,0	45,6	44,1

Lähde: Eurostat

Liitetaulukko L6. Työn ja koulutuksen ulkopuolisten osuudet eli ns. NEET-asteet eräissä Euroopan maissa v. 2006–2015, % 15–24-vuotiaasta väestöstä

geo\time	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
EU (28 countries)	11,7	11	10,9	12,4	12,8	12,9	13,2	13	12,5	12
EU (27 countries)	11,7	11	10,9	12,4	12,7	12,9	13,1	13	12,5	12
Euro area (19 countries)	11,3	10,8	11	12,6	12,8	12,7	13,1	12,9	12,6	12,2
Euro area (18 countries)	11,3	10,8	11	12,6	12,8	12,8	13,1	12,9	12,6	12,2
Belgium	11,2	11,2	10,1	11,1	10,9	11,8	12,3	12,7	12	12,2
Bulgaria	22,2	19,1	17,4	19,5	21	21,8	21,5	21,6	20,2	19,3
Czech Republic	9,2	6,9	6,7	8,5	8,8	8,3	8,9	9,1	8,1	7,5
Denmark	3,6	4,3	4,3	5,4	6	6,3	6,6	6	5,8	6,2
Germany	9,6	8,9	8,4	8,8	8,3	7,5	7,1	6,3	6,4	6,2
Estonia	8,8	8,9	8,7	14,5	14	11,6	12,2	11,3	11,7	10,8
Ireland	10,1	10,8	15	18,6	19,2	18,8	18,7	16,1	15,2	14,3
Greece	12	11,3	11,4	12,4	14,8	17,4	20,2	20,4	19,1	17,2
Spain	11,8	12	14,3	18,1	17,8	18,2	18,6	18,6	17,1	15,6
France	11,3	10,7	10,5	12,7	12,7	12,3	12,5	11,2	11,4	12
Croatia	14,2	12,9	11,6	13,4	15,7	16,2	16,6	19,6	19,3	18,5
Italy	16,8	16,1	16,6	17,6	19	19,7	21	22,2	22,1	21,4
Cyprus	10,7	9	9,7	9,9	11,7	14,6	16	18,7	17	15,3
Latvia	11,5	11,9	11,8	17,5	17,8	16	14,9	13	12	10,5
Lithuania	8,3	7,1	8,8	12,1	13,2	11,8	11,2	11,1	9,9	9,2
Luxembourg	6,7	5,7	6,2	5,8	5,1	4,7	5,9	5	6,3	6,2
Hungary	12,4	11,5	11,5	13,6	12,6	13,2	14,8	15,5	13,6	11,6
Malta	10,3	11,5	8,3	9,9	9,5	10,2	10,6	9,9	10,5	10,4
Netherlands	4	3,5	3,4	4,1	4,3	4,3	4,9	5,6	5,5	4,7
Austria	7,8	7,4	7,4	8,2	7,4	7,3	6,8	7,3	7,7	7,5
Poland	12,6	10,6	9	10,1	10,8	11,5	11,8	12,2	12	11
Portugal	10,6	11,2	10,2	11,2	11,4	12,6	13,9	14,1	12,3	11,3
Romania	14,8	13,3	11,6	13,9	16,6	17,5	16,8	17	17	18,1
Slovenia	8,5	6,7	6,5	7,5	7,1	7,1	9,3	9,2	9,4	9,5
Slovakia	14,4	12,5	11,1	12,5	14,1	13,8	13,8	13,7	12,8	13,7
Finland	7,7	7	7,8	9,9	9	8,4	8,6	9,3	10,2	10,6
Sweden	9,3	7,5	7,8	9,6	7,7	7,5	7,8	7,5	7,2	6,7
United Kingdom	8,6	11,9	12,1	13,2	13,6	14,2	13,9	13,2	11,9	11,1
Iceland	4,7	4	4,5	7,7	7,4	6,7	5,9	5,5	5,7	4,6
Liechtenstein	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Norway	4,6	4,4	4,1	5	4,9	5	5,2	5,6	5,5	5

Lähde: Eurostat

TEM-analyyseja -verkkajulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt

www.tem.fi -> julkaisut -> TEM-analyyseja

Nio Ilkka (1/2008); **Työvoimatoimistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi – esimerkkinä rakenteellisen työttömyyden alentaminen**

Torvi Kai (2/2008); **Maahanmuutto vastauksena työvoiman saatavuuteen – loppuraportti**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (3/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste**

Nio Ilkka – Sardar Paula (4/2008); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2005 ja 2006**

Tuomaala Mika (5/2008); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2007**

Alatalo Johanna – Tuomaala Mika (6/2008); **Alueelliset rakennemuutokset**

Mella Ilkka (7/2008); **Maakuntien suhdannekehitys**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (8/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2008**

Tuomaala Mika – Torvi Kai (9/2008); **Kohti työperusteista maahanmuuttoa: Ulkomailta palkattavan työvoiman tarpeen arviointi**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki (10/2009); **Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -vaikutusarviointia**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (11/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, kevät 2009**

Heinonen Ville – Kangaspunta Kirsi – Räisänen Heikki – Sardar Paula (12/2009); **Työllisyys ja työttömyys eri koulutustasoilla – tilastollinen tarkastelu**

Tuomaala Mika (13/2009); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2008**

Alatalo Johanna – Torvi Kai (14/2009); **Joustoturva Suomen työmarkkinoilla: indikaattorit ja niiden tulkinta**

Mella, Ilkka (15/2009); **Maakuntien suhdannekehitys 2007–2009**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (16/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2009**

Kaarna Anssi (17/2009); **Väestön hyvinvointi alueilla – tilastollinen katsaus**

Nio Ilkka – Sardar Paula (18/2009); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2006 ja 2007**

Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (19/2010); **TE-toimistojen tuottavuus ja työpaikkojen täytön tehokkuus**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (20/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008–2010**

Nio Ilkka – Tuomaala Mika (21/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala Mika (22/2010); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2009**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (23/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008–2010**

Nio Ilkka – Sardar Paula (24/2010); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2008**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (25/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2010**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (26/2010); **Työvoiman rekrytointi taantumassa – julkisen työnvälityksen näkökulma**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tiainen Pekka (27/2010); **Lainsäädännön työllisyysvaikutusten arviointi ja taloudelliset vaikutukset**

Avikainen Ahti – Kerminen Päivi – Korhonen Tiina – Murto Mikko – Peura Jari (28/2010); **Työhönsöitamisestä työn tarjoamiseen – työhönsöitusten käyttöä koskeva selvitys ja kehittämissesitykset**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (29/2011); **Maakuntien suhdannekehitys 2009 – 2011**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (30/2011); **Työvoimatilanne metsäalan ammateissa**

Douglas Inka – Kerminen Päivi – Meling Timo – Peura Jari (31/2011); **Työttömyysturvan menettäminen työvoimapolitiittisesti moitittavan menettelyn takia**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (32/2011); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala Mika (33/2011); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2010**

Nio Ilkka – Sardar Paula (34/2011); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2009**

Järvinen Päivi (35/2011); **Suomen työelämän muutoskuvia 2000 luvulla – Tutkimuksesta vaikuttavaan kehittämiseen?**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (36/2011); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2011**

Hytönen Jukka – Mella Ilkka – Pousi Anu (37/2011); **Äkillisen rakennemuutoksen alueet 2007–2011**

Räisänen Heikki (38/2011); **Rekrytoinnin mustan laatikon avaaminen: rekrytoinnin syyt, rekrytointiongelmat ja hakukanavat Suomessa v. 2010**

Mella Ilkka (39/2012); **Maakuntien suhdannekehitys 2010–2012**

Alatalo Johanna – Tuomaala Mika (40/2012); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2012**

Tuomaala Mika (41/2012); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2011**

Sihto Matti – Tuomaala Mika – Sardar Paula (42/2012); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2010**

Koponen Eija-Leena – Laiho Ulla-Maija – Tuomaala Mika (43/2012); **Mistä tekijät sosiaali- ja terveysalalle – työvoimatarpeen ja -tarjonnan kehitys vuoteen 2025**

Alatalo Johanna – Tuomaala, Mika (44/2012); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste. Syksy 2012**

Sihto Matti – Sardar Paula (45/2012); **Ikääntyneiden työllisyys- ja työttömyyskehitys uuden ikäpolitiikan aikana**

Honkanen Petri – Kangaspunta Seppo – Koponen Eija-Leena – Tukki Jukka – Tuohinen Titta (46/2013); Ilmiöitä 2013 – **Toimintaympäristön muutoksia, joita TEM ei voi väistää**

Räisänen Heikki (47/2013); **Onko yksikään työllisyyskokeilu onnistunut Suomessa?**

Mella Ilkka – Pouru Laura (48/2013); **Maakuntien suhdannekehitys 2011–2013**

Alatalo Johanna – Koponen Eija-Leena – Saijets Heli (49/2013); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste. Kevät 2013**

Koponen Eija-Leena (50/2013); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2012**

Koponen Eija-Leena – Räisänen Heikki (51/2013); **Minne ja miten uudet työpaikat syntyvät?**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Saijets Heli (52/2013); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste. Syksy 2013**

Sihto Matti – Sardar Paula (53/2013); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2011**

Räisänen Heikki (54/2013); **Työtarjousten vaikutus työpaikkojen täytön ja rekrytoinnin kestoon julkisessa työnvälityksessä**

Räisänen Heikki – Sardar Paula (55/2014); **Virta-varanto -kaaviot TEM:n työnvälityksen tilastojärjestelmässä – käsitteitä, sovelluksia ja tulkintoja**

Mella Ilkka – Urjankangas Hanna (56/2014); **Maakuntien suhdannekehitys 2012 – 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Räisänen Heikki (57/2014); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2014**

Vuorinen Pentti (58/2014); **Läpidualisoitunut maailma – Virtuaalinen tulevaisuus keskuudessamme – TrendWikiä hyödyntävä raportti**

Räisänen Heikki (59/2014); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2013**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (60/2014); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, Syksy 2014**

Räisänen Heikki – Järvelä Simo (61/2014); **Työtarjousten käytön lisäys – vuoden 2014 politiikka-muutoksen arviointia**

Sihto Matti – Maunu Tallamaria – Sardar Paula (62/2014); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2012**

Kangaspunta Seppo (63/2015); **Näkökulmia digitaaliseen maailmaan, Trendwikin vuosiraportti 2015**

Alatalo Johanna – Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (64/2015); **Uusien työpaikkojen synty toimipaikoissa 2011–2014**

Maunu Tallamaria (65/2015); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (66/2015); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2015**

Maunu Tallamaria – Sardar Paula (67/2015); **Työvoimapolitiikan palveluilta sijoittuminen vuonna 2013**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (68/2015); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2015**

Räisänen Heikki – Järvinen Päivi – Hjelt Jan (69/2016); **Paikallisen sopimisen laajuus ja ominaispiirteet eräissä Euroopan maissa**

Räisänen Heikki (70/2016); **Saavutettiinkö kylläntymispiste? Työtarjousten lisätyn käytön vaikutus avointen työpaikkojen täyttöön ja rekrytoinnin kestoon vuonna 2015**

Alatalo Johanna Alatalo – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (71/2016); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2016**

Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki (72/2016); **Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2015?**

Maunu Tallamaria (73/2016); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2015**

Tuomaala Mika (74/2016); **Palveluista sijoittuminen vuosina 2013 ja 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Mähönen Erno (75/2016); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2016**